

Svensk utgåva

Meddelanden och upplysningar

Informationsnummer

Innehållsförteckning

Sida

I *Meddelanden*

.....

II *Förberedande rättsakter*

Regionkommittén

49:e plenarsession, 9 och 10 april 2003

2003/C 244/01	Yttrande från Regionkommittén om "Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om främjande av kraftvärme på grundval av efterfrågan på nyttiggjord värme på den inre marknaden för energi"	1
2003/C 244/02	Yttrande från Regionkommittén om "Förslag till rådets direktiv om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för studier, yrkesutbildning eller volontärarbete"	5
2003/C 244/03	Yttrande från Regionkommittén om: — "Kommissionens meddelande – Mer forskning för Europa – Mot 3 % av BNP", och — "Kommissionens meddelande – Europeiska området för forskningsverksamhet: ökad satsning på projektet Utvidgning – nya inriktningar av verksamheten – nya framtidsmöjligheter"	10

SV

2

(Fortsättning på nästa sida)

<u>Informationsnummer</u>	Innehåll (<i>Fortsättning</i>)	Sida
2003/C 244/04	Utkast till yttrande från Regionkommittén om "Förslag till Europaparlamentets och rådets beslut om ett program för att höja kvaliteten i den högre utbildningen och främja interkulturell förståelse genom samarbete med tredje land (Erasmus World) (2004–2008)"	14
2003/C 244/05	Yttrande från Regionkommittén om "Territoriell sammanhållning"	23
2003/C 244/06	Yttrande från Regionkommittén om "EU:s ståndpunkt i WTO:s förhandlingsrunda om jordbruket"	26
2003/C 244/07	Yttrande från Regionkommittén om "Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om kvaliteten på badvatten"	31
2003/C 244/08	Yttrande från Regionkommittén om "Meddelande från kommissionen till rådet och Europaparlamentet: Mot en strategi för att skydda och bevara den marina miljön" ...	34
2003/C 244/09	Yttrande från Regionkommittén om "Förslag till Europaparlamentets och rådets beslut om ett flerårigt program (2004–2006) för en effektiv integrering av informations- och kommunikationsteknik (IKT) i de europeiska systemen för allmän och yrkesinriktad utbildning (eLearning-programmet)"	42
2003/C 244/10	Yttrande från Regionkommittén om: — "Meddelande från kommissionen till rådet, Europaparlamentet, Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – Bedömning av de framsteg som gjorts under fem år av den europeiska sysselsättningsstrategin", och — "Meddelande från kommissionen till rådet, Europaparlamentet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – Den europeiska sysselsättningsstrategin i framtiden En strategi för full sysselsättning och bättre arbetstillfällen åt alla"	46
2003/C 244/11	Yttrande från Regionkommittén om Kommissionens meddelande "Europeiska referenskriterier för grund- och yrkesutbildning: Uppföljning av Europeiska rådets möte i Lissabon"	50
2003/C 244/12	Resolution från Regionkommittén stöd till folkvalda som utsätts för angrepp och hot i Baskien	53

II

(Förberedande rättsakter)

REGIONKOMMITTÉN

Yttrande från Regionkommittén om "Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om främjande av kraftvärme på grundval av efterfrågan på nyttiggjord värme på den inre marknaden för energi"

(2003/C 244/01)

BAKGRUND

Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om främjande av kraftvärme på grundval av efterfrågan på nyttiggjord värme på den inre marknaden för energi (KOM(2002) 415 slutlig – 2002/0185 (COD)).

Rådets beslut av den 5 september 2002 att i enlighet med artikel 175 i EG-fördraget rådfråga Regionkommittén om detta ärende.

Ordförandens beslut av den 26 juli 2002 att ge utskottet för hållbar utveckling i uppdrag att utarbeta ett yttrande om denna fråga.

Regionkommitténs yttrande om Meddelande från kommissionen till rådet, Europaparlamentet, Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén – En gemenskapsstrategi för att främja kraftvärme och undanröja hinder för dess utveckling (CdR 382/97 fin) ⁽¹⁾.

Regionkommitténs yttrande om Meddelande från kommissionen till rådet och Europaparlamentet om "Förberedelser inför genomförandet av Kyotoprotokollet" (CdR 295/99 fin) ⁽²⁾.

Regionkommitténs yttrande om Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om främjande av el från förnybara energikällor på den inre marknaden för el (CdR 191/2000 fin) ⁽³⁾.

Regionkommitténs yttrande om Meddelande från kommissionen till rådet, Europaparlamentet, Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén – Handlingsplan för ökad energieffektivitet i Europeiska gemenskapen (CdR 270/2000 fin) ⁽⁴⁾.

Regionkommitténs yttrande om Grönbok från kommissionen – Mot en europeisk strategi för trygg energiförsörjning (CdR 38/2001 fin) ⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ EGT C 180, 11.6.1998, s. 34.

⁽²⁾ EGT C 57, 29.2.2000, s. 81.

⁽³⁾ EGT C 22, 24.1.2001, s. 27.

⁽⁴⁾ EGT C 144, 16.5.2001, s. 17.

⁽⁵⁾ EGT C 107, 3.5.2002, s. 3.

Det utkast till yttrande (CdR 344/2002 rév.) som antogs av utskottet för hållbar utveckling den 12 december 2002 (föredragande: Michèle Eybalin, ledamot av regionfullmäktige i Rhône-Alpes (F-PSE)).

Med beaktande av ovanstående antog Regionkommittén vid sin 49:e plenarsession den 9–10 april 2003 (sammanträdet den 9 april) enhälligt följande yttrande.

1. Regionkommitténs ståndpunkter

1.1. Det är glädjande att kommissionen har beslutat sig för att lägga fram förslaget till Europaparlamentets och rådets direktiv om främjande av kraftvärme på grundval av efterfrågan på nyttiggjord värme på den inre marknaden för energi, och på så vis skapa en regelram som bidrar till att öka kraftvärmens andel i EU:s totala elproduktion samtidigt som den innebär ett stort steg mot en rationellare energianvändning och minskade utsläpp av växthusgaser.

1.2. Regionkommittén vill påpeka hur viktigt det är att genom gemensamma och konsekventa insatser uppnå det mål som fastställdes 1997 i Meddelande från kommissionen till rådet, Europaparlamentet, Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén – En gemenskapsstrategi för att främja kraftvärme och undanröja hinder för dess utveckling, det vill säga att öka procentandelen kraftvärme från 9 % 1994 till 18 % 2010.

1.3. ReK vill framhålla att kraftvärme, som är en integrerad del i gemenskapsstrategin, är en viktig faktor i den kamp mot klimatförändringar som åtagandena från Kyoto förutsätter.

1.4. Kommittén framhåller att kraftvärmens har en stor minskningspotential för utsläpp av växthusgaser, en potential som uppskattas till 65 miljoner ton koldioxid (i kommissionens meddelande om det europeiska klimatförändringsprogrammet) och som skulle kunna förverkligas till en rimlig kostnad.

1.5. Kommittén uppmanar kommissionen att inom ramen för den europeiska strategin för trygg energiförsörjning se till att energiefterfrågan hanteras på ett adekvat sätt. Här kan kraftvärmens bidra på ett avgörande sätt.

1.6. Det finns en sysselsättningspotential inom denna teknik som kan utnyttjas genom att man ersätter import av bränslen med en effektivare bränsleanvändning.

1.7. Regionkommittén uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att involvera de regionala och lokala myndigheterna och dra nytta av deras erfarenheter. Dessa myndigheter deltar ofta i förvaltningen och utvecklingen av kraftvärme, genom den uppbyggnad och det underhåll av fjärrvärmenät som är en av de viktigaste insatserna för territoriell sammanhållning.

1.8. Det är viktigt att kräva exakta åtaganden från medlemsstaternas sida och att stödja dem i valet av åtgärder som gör det möjligt att utnyttja den befintliga kraftvärmepotentialen på bästa sätt, utan att subsidiaritetsprincipen påverkas.

1.9. Det bör påpekas att målet för kraftvärmeutvecklingen inte kan uppnås om det kvarstår konkurrensnackdelar för denna mycket rena teknik, i och med att de externa kostnaderna för de traditionella elproduktionsmetoderna inte har tagits med i räkningen. De olika åtgärder som medlemsstaterna har vidtagit eller kommer att vidta är alltså oundgängliga på medellång sikt.

1.10. Slutligen anser Regionkommittén att förslaget till direktiv inte ligger i linje med de ovannämnda utmaningarna. Exakta mål på kraftvärmeområdet har inte angetts på vare sig medlemsstatsnivå eller gemenskapsnivå. Inget åtagande har gjorts, och själva främjandet har fått stå tillbaka för presentationen av en definitionsmetod för kraftvärme.

2. Regionkommitténs rekommendationer

2.1. Definition av kraftvärme, effektivitetskriterier

2.1.1. Kommittén inser att det krävs en korrekt och enhetlig definition av kraftvärme för att man skall kunna garantera de förväntade besparingarna av primärenergi, men det är viktigt att denna definition blir så enkel, begriplig och flexibel som möjligt.

2.1.2. För att man skall kunna skilja på el som produceras genom kraftvärme och el från kondenskraftverk rekommenderar kommittén att man använder Protermo-metoden, en metod som är erkänd av både aktörer och experter.

2.1.3. ReK föreslår att man fastställer ett enda gränsvärde för total produktion av kraftvärme, och att detta förändras över tiden i takt med att man kan konstatera en förbättring av den teknik som finns tillgänglig på marknaden.

2.1.4. Med en korrekt och enhetlig definition av kraftvärme skulle fastställandet av nationella referensvärden för effektivitet vid separat produktion av värme och el få mycket liten betydelse. Det framstår därför som lämpligare att införa en metod för jämförelse (av kraftvärme) med separat produktion på europeisk nivå.

2.1.5. Kommittén ifrågasätter kommissionens definition på "nyttiggjord värme", en definition som har en teknisk och en ekonomisk dimension, och begär att begreppet "ekonomiskt motiverad" klargörs.

2.1.6. En indelning av "kraftvärme för industriellt bruk", "kraftvärme för uppvärmning" och "kraftvärme inom jordbruket" är överflödigt i samband med det framlagda förslaget om en Protermo-definition av kraftvärme.

2.1.7. Kommittén är positiv till att mindre kraftvärmeverk behandlas, eftersom inrättandet av sådana moduler kräver ett särskilt utvecklingsstöd.

2.1.8. ReK anser att det är kontraproduktivt att endast stödja kraftvärme på mindre än 50 MW, eftersom det därmed blir svårt att mobilisera den stora potential som finns inom industrin. Stödet bör snarare fastställas i förhållande till kapaciteten och genom en differentiering av olika åtgärder (direktstöd, skattelättnader eller garantifonder för industriella investeringar).

2.1.9. Vi ser positivt på kommissionens förslag om att främja kraftvärme för alla typer av bränslen, men efterlyser en särskild och kontinuerlig insats för att utveckla kraftvärme genom användning av förnybar energi, t.ex. energiskog.

2.2. Ursprungsgaranti

2.2.1. Regionkommittén stöder kommissionens linje att ålägga medlemsstaterna ett system för ursprungsintyg, vilket är ett första villkor för effektivt kommersiellt utnyttjande av el från kraftvärmeproduktion. Detta skulle också möjliggöra den fullständiga överblick som konsumenten behöver för att träffa sitt val.

2.2.2. Vi uppmanar kommissionen att komplettera direktivet med detaljerade anvisningar som tvingar medlemsstaterna att tillämpa enhetlig praxis när det gäller ursprungsgarantin och definitionen av kraftvärme.

2.3. Potential på nationsnivå

2.3.1. Regionkommittén understryker att det föreslagna direktivet inte bara måste stipulera att medlemsstaterna fastställer ändamålsenliga och obligatoriska målsättningar som samordnas med den övergripande målsättningen att uppnå 18 % år 2010, det måste också utgöra ett verksamt komplement och stöd till de åtföljande åtgärder som redan genomförs på nationell nivå.

2.3.2. Vi betonar att medlemsstaterna måste rekommenderas att engagera de lokala och regionala myndigheterna i utarbetandet av tydliga mål och utvecklingsstrategier, för att väga in de olika geografiska enheternas särdrag och behov.

2.3.3. De lokala och regionala myndigheterna har inte medlemsstaternas beskattningsmöjligheter, men de kan främja användningen av kraftvärme inom den infrastruktur som de ansvarar för (simhallar, sjukhus, större kontorshus osv.) och i politiken för fysisk planering.

2.3.4. I redovisningen av kraftvärmens potential på nationell och regional nivå bör man särskilja kategorier av anläggningar efter storlek, och särskilt uppmärksamma de mindre anläggningarnas potential.

2.4. Stödarrangemang

2.4.1. Regionkommittén noterar att man ännu inte har etablerat förutsättningarna för att anta ett beslut om gemenskapsregler om instrument till stöd för kraftvärme.

2.4.2. Det gäller att snarast redovisa hur kommissionen i framtiden skall utforma samspelet mellan direktiv, rambestämmelser för miljöstöd och förhandsanmälningar, och hur utvärderingskriterierna skall läggas upp (med insynsmöjligheter och koppling till praktiken) så att man vet vilka främjandeåtgärder som skall vidtas i enlighet med gemenskapslagstiftningen.

2.4.3. Kommittén menar att den term som används i EG-fördraget (och detta har nyligen bekräftats i en dom vid EG-domstolen) begränsar stödbegreppet till bidrag som direkt eller indirekt utgör statliga medel. På så sätt skapar man förutsättningar för att systemen för prissättning med rättsligt garanterade inköp och priser inte strider mot förbudet mot statligt stöd.

2.4.4. Regionkommittén konstaterar att skattemodeller som beslutas av varje medlemsstat kan tillåtas för elproduktion via kraftvärme för att öka dess relativa andel av den totala produktionen.

2.4.5. En föreskriven kvot som införs av miljöskyddsskäl för köp av el från kraftvärmeproduktion utgör ingen direkt eller indirekt prisstödsåtgärd.

2.4.6. Vi understryker att man måste undvika att bristen på harmonisering medför att de nationella stödsystemen utnyttjas i överdriven omfattning i handelsutbytet mellan medlemsstaterna.

2.4.7. Lokala eller regionala förvaltningsorgan som inom ramen för sitt verksamhetsområde äger eller driver kraftvärmeverk och som respekterar den fastställda definitionen bör ha möjlighet att generera inkomster från den producerade elektriciteten. De stödåtgärder som skall vidtas bör ge utrymme för ett sådant engagemang från lokala och regionala myndigheter.

2.5. Anslutningen till elnätet

2.5.1. Regionkommittén stöder standpunkten att medlemsstaterna skall se till att tekniska föreskrifter och funktionskrav

i samband med uppkoppling till överförings- och distributionsnät utarbetas på objektiv grund, att allmänheten informeras och att hänsyn tas till anläggningarnas storlek.

2.6. Administrativa förfaranden

2.6.1. Det är ett villkor att medlemsstaterna ökar ansträngningarna att i möjligaste mån minska de administrativa hindren för utveckling av kraftvärme, och det är välkommet att kommissionen intar rollen som kritisk observatör.

2.6.2. Kommittén framhåller vikten av att man inför och förenklar förfarandena för finansiering av investeringar i medlemsstaterna, så att de kan utvecklas exempelvis genom system för fristående investerare eller leasing.

2.7. Tidsgränser för införlivande och diverse frågor

2.7.1. Om direktivet träder i kraft så snart som möjligt kan det påskynda utvecklingen av el från kraftvärmeproduktion. Det är inte bara till fördel för medborgarna utan också för näringslivet, genom att sektorn för kraftvärme och kraftvärmeutrustning påverkas dynamiskt, med alla de positiva följder detta får för arbetsmarknaden.

2.7.2. Kommittén stöder kommissionens insatser för att driva på programmet för "intelligent energi" för Europa, genom att främja dels projekt för forskning, utveckling och demonstration, dels konkreta och välfungerande tillämpningar av kraftvärmetekniken.

2.7.3. Slutligen understryker Regionkommittén att antagandet av direktivet måste följas av en utvärdering som gör det möjligt att vidta nödvändiga åtgärder om resultaten uteblir.

Bryssel den 9 april 2003.

Regionkommitténs

ordförande

Albert BORE

Yttrande från Regionkommittén om "Förslag till rådets direktiv om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för studier, yrkesutbildning eller volontärarbete"

(2003/C 244/02)

BAKGRUND

Förslag till rådets direktiv om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för studier, yrkesutbildning eller volontärarbete (KOM(2002) 548 slutlig – 2002/0242 (CNS)).

Rådets beslut av den 21 oktober 2002 att i enlighet med artikel 265 första stycket i EG-fördraget rådfråga Regionkommittén i ärendet.

Presidiets beslut av den 12 mars 2002 att ge utskottet för yttre förbindelser i uppdrag att utarbeta detta yttrande.

Regionkommitténs yttrande om invandringspolitik, "Meddelande från kommissionen till rådet och Europaparlamentet om en gemensam politik om olaglig invandring" (KOM(2001) 672 slutlig), och om asylpolitik, "Förslag till rådets direktiv om miniminormer för när medborgare i tredje land och statslösa personer skall betraktas som flyktingar eller som personer som av andra skäl behöver internationellt skydd samt om dessa personers rättsliga ställning" (KOM(2001) 510 slutlig – 2001/0207 (CNS)), (CdR 93/2002 fin) (1), som antogs den 16 maj 2002.

Regionkommitténs yttrande om "Grönbok om en gemenskapspolitik för återvändande av personer som vistas olagligt" (KOM(2002) 175 slutlig, (CdR 242/2002 fin), som antogs den 20 november 2002.

Regionkommitténs yttrande om "Ändrat förslag till rådets direktiv om rätt till familjeåterförening" (KOM(2002) 225 slutlig – 1999/0258 (CNS)), (CdR 243/2002 fin), som antogs den 20 november 2002 (2).

Det utkast till yttrande (CdR 2/2003 rév.) som antogs av utskottet för yttre förbindelser den 17 februari 2003. (Föredragande: Gustav Skuthälla, stadsdirektör i Närpes (FIN-ELDR)).

Utgångspunkter

Regionkommittén anser att upprättandet av gemensamma och rättvisa bestämmelser om tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för studier, yrkesutbildning eller volontärarbete gynnar såväl invandrarna själva som deras ursprungsland och värdlandet. Avsikten är att främja tredjelands-medborgares inresa och rörlighet i Europeiska unionen i samband med studier.

ReK anser att målet bör vara ett enhetligt, rättvist och öppet system så att sökanden och medlemsstaten på förhand vet hur ansökan bedöms i normala fall.

Kommittén anser att detta förslag till direktiv väl kompletterar förslagen rörande inresa och vistelse för anställning samt rätt till återförening av familjer och att dessa förslag tillsammans bildar en helhet bestående av gemensamma bestämmelser och en rättslig ram.

Regionkommittén uppmanar kommissionen att göra rådet och medlemsstaterna uppmärksamma på att begreppen i förslaget måste tolkas i vid mening och på ett sätt som gynnar den sökande om man vill uppnå direktivförslaget mål, dvs. en rättvis och enhetlig behandling.

(1) EGT C 278, 14.11.2002, s. 44.

(2) EUT C 73, 26.3.2003, s. 16.

Eftersom direktivförslagen ger medlemsstaterna en möjlighet att göra undantag, anser kommittén att detta bör tolkas så att undantagen huvudsakligen skall vara till tredjelandsmedborgarnas fördel. Syftet med den frihet som direktivförslaget medger är inte att uppmuntra medlemsstaterna att införa villkor som är strängare än bestämmelserna i direktiven.

ReK anser att grundprincipen om förbud mot diskriminering av studerande från tredje land i medlemsstaterna bör respekteras, även om de villkor för inresa och vistelse som medlemsstaterna har fastställt avviker från varandra. En medlemsstats bedömning av villkoren för inresa och vistelse bör gälla i alla medlemsstater.

ReK anser att stor uppmärksamhet bör fästas vid de lokala och regionala myndigheternas och läroanstalternas inställning till de gemensamma direktiven och till tolkningen av dessa.

Mot bakgrund av ovanstående antog Regionkommittén vid sin 49:e plenarsession den 9–10 april 2003 (sammanträdet den 9 april) följande yttrande.

REGIONKOMMITTÉNS SYNUNKTER

1. Allmänna synpunkter

”Vår uppgift är att förena folken, inte staterna” (Jean Monnet).

1.1. Regionkommittén vill än en gång påminna om att EU är en fredsprocess som fick sin början i den världsbrand som släcktes för nästan 60 år sedan och som hotade att utplåna själva den europeiska själen. I denna process kan man inte heller överskatta den historiska betydelsen av att den europeiska kontinentens splittring har upphört. Grunden för ett framtida fredligt Europa har på ett avgörande sätt stärkts.

1.2. Denna strävan efter fred, frihet och säkerhet får dock inte begränsas enbart till Europa. Enligt artikel 11 i EU-fördraget skall unionen i sin verksamhet

- bevara freden och stärka den internationella säkerheten i enlighet med grundsatserna i Förenta nationernas stadga samt
- främja det internationella samarbetet.

1.3. Regionkommittén påminner också om att européerna i århundraden har rest utanför sitt eget lands och Europas gränser. Antalet studerande från tredje land vid läroanstalter i Europeiska unionen har aldrig varit lika stort som i dag. ReK framhåller vikten av att man stöder studerande som anländer till Europa från tredje land.

1.4. Kommissionens förslag till direktiv kan kritiseras för att medlemsstaterna ges för stor självbestämmanderätt. Kommittén betonar därför att medlemsstaterna måste förbinda sig att respektera målen i direktivet så att studerande från tredje land kan garanteras en jämlik och rättvis behandling.

2. Särskilda kommentarer

2.1. Regionkommittén välkomnar kommissionens förslag till direktiv om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för studier, yrkesutbildning eller volontärarbete. I och med förslaget har kommissionen gett sitt bidrag till utarbetandet av lagstiftningsförslag rörande invandringspolitik i enlighet med artikel 63 första stycket punkt 3 a och punkt 4 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, vilket föreskrivs i slutsatserna från Europeiska rådet i Tammerfors den 15-16 oktober 1999.

2.2. ReK påminner om att man i behandlingen av lagstiftningsförslag rörande invandringspolitik bör eftersträva en hög grad av harmonisering, och att detta mål stöder strävan att i högre grad likställa rättigheterna och skyldigheterna för de personer som lagligt vistas i Europeiska unionen – och omfattas av detta direktivförslag – med EU-medborgarnas rättigheter och skyldigheter.

2.3. Kommittén förhåller sig positiv till tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för studier i medlemsstaterna. Förslaget främjar inresa för studerande från tredje land och ökar Europas dragningskraft i konkurrensen om internationella studerande.

2.4. Kommittén anser det vara ett viktigt mål att Europeiska unionen i tredje länder ses som ett framstående område för yrkesutbildning och övrig utbildning. ReK framhåller att unionen har flera utbildningsrelaterade mål och utvecklingsprogram. Kommittén föreslår att man även efter år 2006 i prioriteringarna i unionens utbildnings-, yrkesutbildnings- och ungdomsprogram beaktar målet att gentemot tredjelandsmedborgarna marknadsföra hela Europa som ett område med stort kunnande inom utbildningssektorn.

2.5. ReK stöder kommissionens åsikt att mottagandet av studerande från tredje land vid europeiska utbildningsinstitutioner kan få en positiv inverkan på de europeiska utbildningssystemens kvalitet och utveckling, och att institutionerna uppmuntras att utforma internationella kvalitetsutbildningar.

2.6. Regionkommittén anser det viktigt att man i direktivet inte befattar sig med utbildnings-institutionernas inträdeskrav eller med antagningarna till olika utbildningsalternativ.

2.7. ReK framhåller att det bör vara den mottagande utbildningsinstitutionens uppgift att fastställa inträdeskraven och därmed också kraven på språkkunskaper. Medlemsstaternas möjlighet att genom språkraven skapa begränsningar på nationell nivå tillför inte direktivet något nytt, utan risken är tvärtom att dessa står i konflikt med den mottagande utbildningsinstitutionens krav, vilka bör vara avgörande.

2.8. Regionkommittén konstaterar att det på nationell nivå krävs ett nära samarbete mellan läroanstalterna, de lokala och regionala myndigheterna och de myndigheter som beviljar uppehållstillstånd, för att villkoren för inresa och vistelse skall kunna klargöras på ett heltäckande sätt.

2.9. ReK anser att statistiska metoder måste tas i bruk för att samla in och överföra information om studerande från tredje land mellan olika aktörer på nationell nivå och mellan medlemsstaterna.

2.10. ReK uppskattar att definitionen av yrkesutbildning i kommissionens förslag är vid och flexibel.

2.11. Kommittén betonar att begreppet "studieprogram", med vilket avses flera på varandra följande kurser på heltid, har olika innebörd i olika medlemsstater. Med studier vid en utbildningsinstitution kan förutom grundutbildning avses till exempel olika fortbildningsprogram som inte leder till en examen, men till ett intyg på yrkesmässig kompetens, som är av stor betydelse i arbetslivet. Med studier kan dessutom avses en del av en utbildning, varvid tredjelandsmedborgare återvänder till hemlandet för att avlägga slutexamen. Enligt kommittén bör begreppet "kurs" därför ges en flexibel tolkning. En snäv tolkning av begreppet "på heltid" kan dessutom leda till orimligheter. "På heltid" bör betyda att studierna är den huvudsakliga orsaken till inresan och vistelsen.

2.12. Kommittén noterar att man i direktivet över huvud taget inte nämner den svåra bostadsbristen, särskilt i storstäder, eller de höga boendekostnaderna, något som i hög grad försämrar tredjelandsmedborgarnas möjligheter att studera i unionens medlemsstater. Dessa frågor behandlas också i Regionkommitténs yttrande om direktivet rörande familjers rätt till återförening. Ett äkta engagemang i tredjelandsstuderandenas möjligheter att ta del av Europas kunnande kräver att särskild tonvikt läggs vid de studerandes bostadssituation.

2.13. Regionkommittén betonar att de lokala och regionala myndigheterna på grund av sin ställning som den styrelsenivå som ligger medborgarna närmast har en central roll när det gäller att tillhandahålla bostads- och hälsovårdstjänster samt sociala tjänster för tredjelandsmedborgarna. Kommittén anser att man bör utreda på vilket sätt direktivet påverkar de lokala och regionala myndigheternas möjligheter och förutsättningar att tillhandahålla ovannämnda tjänster.

2.14. ReK anser att det också är viktigt att man förenklar inresa och vistelse för volontärarbete. Kommissionens förslag skulle till exempel göra inresa och vistelse smidigare för personer som deltar i internationella volontärtjänstprogram.

2.15. Kommittén stöder ett främjande av studerandes rörlighet mellan olika medlemsstater, dock under förutsättning att medlemsstaternas villkor för inresa och vistelse är tillräckligt harmoniserade. Regionkommittén fäster uppmärksamhet vid att medlemsstaterna i artikel 6 ges stor självbestämmanderätt beträffande beviljande av uppehållstillstånd, medan det i artikel 7 å andra sidan föreskrivs att en tredjelandsmedborgare, efter att i en medlemsstat ha fått ett uppehållstillstånd som överensstämmer med detta direktiv och efter att ha uppfyllt vissa villkor, ges o villkorlig rätt att vistas i en annan medlemsstat för att där fullfölja en del av det påbörjade studieprogrammet eller för att komplettera det med ett annat studieprogram.

2.16. ReK anser det viktigt att man genom artikel 18 i direktivförslaget ser till att studerandena får rätt att arbeta i begränsad omfattning. Kommittén ser dock ingen motivering till att tredjelandsmedborgare kan nekas rätten till arbete under det första studieåret. Denna begränsning diskriminerar dessa studerande i jämförelse med övriga studerande. Rätten till arbete för studerande från tredje land skall vara densamma som för övriga studerande.

2.17. Kommittén anser det viktigt att man i artiklarna 7 och 20 fastställer tidsfrister för handläggningen av ansökningar. ReK menar dock att dessa tidsfrister bör innebära bättre förutsebarhet för den sökande och att de inte får vara så långa att de orsakar osäkerhet, vare sig hos den sökande eller hos de berörda instanserna.

2.18. ReK anser att artikel 6.3 är otydligt formulerad. Enligt kommissionens förslag skall medlemsstaterna fastställa vilka institutioner och vilka typer av kurser som ger en tredjelandsmedborgare som uppfyller villkoren i punkt 1 b möjlighet att ansöka om ett uppehållstillstånd för studerande i syfte att lära sig ett språk. Av förslaget framgår inte vad som avses med dessa språkstudier och om det är fråga om medlemsstaternas egna språk eller om vilka språk som helst.

3. Regionkommitténs rekommendationer

Rekommendation 1

Artikel 6: Särskilda villkor för studerande, punkt c)

Kommissionens förslag	Regionkommitténs ändringsförslag
c) Om medlemsstaten så begär skall den studerande ha tillräckliga kunskaper i undervisningsspråket för det studieprogram som han följer.	c) Om medlemsstaten så begär skall den studerande ha tillräckliga kunskaper i undervisningsspråket för det studieprogram som han följer.

Motivering

Det är inte nödvändigt att erbjuda medlemsstaterna en möjlighet att ställa språkkrav. Bestämmelsen kan dessutom stå i direkt strid med de språkkrav som den mottagande utbildningsanstalten har ställt för antagning av tredjelandsmedborgare. Uppfyllande av utbildningsanstaltens inträdeskrav måste anses vara tillräckligt och avgörande. I dessa beaktas naturligtvis den studerandes förutsättningar att fungera i den lokala miljö där utbildningsanstalten är belägen. Medlemsstaternas möjlighet att ställa språkkrav tillför inte direktivet något nytt, men kan utgöra ett hinder för studier.

Rekommendation 2

Artikel 18: Studerande och oavlönade praktikanter arbete, andra stycket

Kommissionens förslag	Regionkommitténs ändringsförslag
Medlemsstaterna får välja att inte bevilja denna rättighet under det första året av vistelsen och att återkalla rättigheten om den studerande inte gör tillräckliga framsteg med sina studier.	c) Medlemsstaterna får välja att inte bevilja denna rättighet under det första året av vistelsen och att återkalla rättigheten om den studerande inte gör tillräckliga framsteg med sina studier.

Motivering

Möjligheten att helt förbjuda arbete under det första studieåret och att återkalla rätten till arbete om den studerande inte gör tillräckliga framsteg i sina studier avspeglar en överdriven rädsla för missbruk. Att helt förbjuda studerande från tredje land att förvärvsarbeta diskriminerar dessa i jämförelse med andra studerande. Det kan visa sig svårt att använda en bedömning av studieframstegen som grund för att neka fortsatt begränsad rätt till arbete. Gränserna på detta område förblir oklara.

Det finns också regionala aspekter på rätten till arbete vid sidan om studier. För såväl den privata som den offentliga sektorn kan studerande från tredje land utgöra en betydande arbetskraftsresurs. Detta bör vara av större vikt än begränsningarna på nationell nivå.

Rekommendation 3

Artikel 10: Särskilda villkor för volontärer

Kommissionens förslag	Regionkommitténs ändringsförslag
<p>Medlemsstaterna får utfärda ett uppehållstillstånd för volontärer till en tredjelandsmedborgare endast om denne, utöver de generella villkoren i artikel 5, uppfyller följande villkor:</p> <p>a) Volontären skall ha minst den minimiålder och högst den maxiålder som den berörda medlemsstaten har fastställt.</p>	<p>Medlemsstaterna får utfärda ett uppehållstillstånd för volontärer till en tredjelandsmedborgare endast om denne, utöver de generella villkoren i artikel 5, uppfyller följande villkor:</p> <p>a) Volontären skall ha minst den minimiålder och högst den maxiålder som den berörda medlemsstaten har fastställt.</p>

Motivering

Det finns inga objektiva skäl för en sådan åldersgräns, som för övrigt skulle gå emot de politiska principer som EU hävdar på områdena yrkesutbildning och livslångt lärande.

Rekommendation 4

Artikel 15.2

Kommissionens förslag	Regionkommitténs ändringsförslag
<p>Medlemsstaterna får återkalla uppehållstillstånd eller viseringar av hänsyn till allmän ordning, säkerhet eller hälsa. Hänsyn till allmän ordning, säkerhet eller hälsa skall uteslutande bygga på den berörda tredjelandsmedborgarens personliga uppträdande. Den berörda medlemsstatens behöriga myndighet får inte avslå en ansökan om förnyelse av ett uppehållstillstånd, återkalla ett uppehållstillstånd eller avvisa/utvisa någon från territoriet endast på grund av sjukdom eller invaliditet som uppkommit efter det att uppehållstillståndet har utfärdats.</p>	<p>Medlemsstaterna får återkalla uppehållstillstånd eller viseringar av hänsyn till allmän ordning, säkerhet eller hälsa. Hänsyn till allmän ordning, säkerhet eller hälsa skall uteslutande bygga på den berörda tredjelandsmedborgarens personliga uppträdande. Den berörda medlemsstatens behöriga myndighet får inte avslå en ansökan om förnyelse av ett uppehållstillstånd, återkalla ett uppehållstillstånd eller avvisa/utvisa någon från territoriet endast på grund av sjukdom eller invaliditet som uppkommit efter det att uppehållstillståndet har utfärdats.</p>

Motivering

Sjukdom eller invaliditet kan aldrig vara en anledning till att återkalla ett uppehållstillstånd.

Rekommendation 5

Artikel 20.1

Kommissionens förslag	Regionkommitténs ändringsförslag
<p>1. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 7, skall beslut om ansökningar om uppehållstillstånd eller förnyelse av uppehållstillstånd fattas och delges med sökanden inom 60 dagar från den dag ansökan lämnades in.</p>	<p>1. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 7, skall beslut om ansökningar om uppehållstillstånd eller förnyelse av uppehållstillstånd fattas och delges med sökanden inom 90 60 dagar från den dag ansökan lämnades in.</p>

Motivering

En tidsfrist på 90 dagar för handläggningen av ansökningar om inresetillstånd eller förnyat uppehållstillstånd är onödigt lång och förorsakar osäkerhet för både den sökande och de berörda instanserna. Till exempel är lov och sommaruppehåll vid utbildningsanstalter oftast kortare än 90 dagar. En person som söker förnyat uppehållstillstånd skulle alltså behöva lämna landet av rent administrativa skäl under en del av utbildningstiden.

Bryssel den 9 april 2003.

Regionkommitténs

ordförande

Albert BORE

Yttrande från Regionkommittén om:

- **"Kommissionens meddelande – Mer forskning för Europa – Mot 3 % av BNP", och**
- **"Kommissionens meddelande – Europeiska området för forskningsverksamhet: ökad satsning på projektet Utvidgning – nya inriktningar av verksamheten – nya framtidsmöjligheter"**

(2003/C 244/03)

BAKGRUND

Europeiska kommissionens meddelande om "Mer forskning för Europa – Mot 3 % av BNP" (KOM(2002) 499 slutlig) och "Europeiska området för forskningsverksamhet: ökad satsning på projektet Utvidgning – nya inriktningar av verksamheten – nya framtidsmöjligheter" (KOM(2002) 565 slutlig).

Europeiska kommissionens beslut av den 12 september 2002 och den 17 oktober 2002 att rådfråga Regionkommittén i detta ärende i enlighet med artikel 265 första stycket i EG-fördraget.

Beslut av Regionkommitténs presidium av den 26 juni och 5 oktober 2002 att ge utskottet för kultur och utbildning i uppdrag att utarbeta ett yttrande i frågan.

Regionkommitténs yttrande om "Förslag till Europaparlamentets och rådets beslut om Europeiska gemenskapens fleråriga ramprogram 2002–2006 för verksamhet inom området forskning, teknisk utveckling och demonstration med syfte att främja inrättandet av det europeiska området för forskningsverksamhet" (KOM(2001) 94 slutlig) (CdR 283/2001 fin) ⁽¹⁾.

Regionkommitténs yttrande om Meddelande från kommissionen till rådet, Europaparlamentet, Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén: "Det europeiska området för forskningsverksamhet och den regionala dimensionen" (KOM(2001) 549 slutlig) (CdR 442/2001 fin) ⁽²⁾.

Genomförandet av det sjätte ramprogrammet för forskning, som har blivit en viktig beståndsdel i det regionala och överregionala forskningsstödet.

De framsteg som redan gjorts på väg mot ett europeiskt område för forskningsverksamhet.

⁽¹⁾ EGT C 107, 3.5.2002, s. 111.

⁽²⁾ EGT C 278, 14.11.2002, s. 1.

Det europeiska området för forskningsverksamhet måste ges ytterligare stöd, de krav som ställdes av Europeiska rådet i Barcelona i mars 2002 måste genomföras, och det måste vidtas åtgärder så att Europas innovationspotential inte hämmas, för att Europa fram till år 2010 skall kunna utvecklas till världens mest konkurrenskraftiga, kunskapsbaserade ekonomi.

Det utkast till yttrande (CdR 328/2002 rév. 2) som antogs av utskottet för kultur och utbildning den 18 februari 2003 (föredragande: Helma Kuhn-Theis, ordförande i utskottet för Europafrågor i Saarlands delstatsparlament, D-PPE).

Mot bakgrund av ovanstående antog Regionkommittén enhälligt följande yttrande vid sin 49:e plenarsession den 9 och 10 april 2003 (sammanträdet den 10 april).

REGIONKOMMITTÉNS SYNPUNKTER OCH REKOMMENDATIONER

1. Regionkommittén håller med kommissionen om att förverkligandet av ett europeiskt område för forskningsverksamhet har skapat en referensram för funderingar och diskussioner om forskningspolitiska frågor i EU.

2. Kommittén anser dock att man i princip inte anslår tillräckligt med medel till forskning, vidtar för få stimulansåtgärder och inte utnyttjar forskningsresultaten, särskilt inom den privata sektorn. Man bör särskilt främja deltagandet i det sjätte ramprogrammet för högskolor, forskningsinstitut utanför universiteten samt för små och medelstora företag. Dessa företag utgör den största delen av näringslivsstrukturen, de sysselsätter nästan två tredjedelar av de europeiska arbetstarna och är samtidigt i störst behov av hjälp med att få tillgång till innovationer. Kommittén ställer sig även i princip bakom behovet att stärka samordningen av verksamheten mellan de olika medlemsstaterna och kandidatländerna, men även mellan offentliga och privata forsknings- och utvecklingsåtgärder. Den öppna samordningsmetoden bör undersökas som en möjlighet för FoU-sektorn. Man bör också involvera europeiska och nationella politiska organ som representerar myndigheter med befogenheter på detta område så mycket som möjligt. Vi rekommenderar en nedifrån-och-upp-inriktning som bygger på att forskningssamarbetet sker på frivillig basis.

3. Kommittén vill framhålla att samordningsåtgärder inte får leda till en ensidig inriktning på särskilda forskningsgrenar. Inom det europeiska området för forskningsverksamhet bör man utveckla olika och flexibla stödinstrument för grundforskning och forskning i näringslivet och tidigt lägga grund för "mervärdeskedjor" dem emellan (vertikal integration). I synnerhet grundforskningen behöver öppna stödstrukturer som utgår från nedifrån-och-upp-principen. Grundforskningen är särskilt beroende av offentligt stöd eftersom den vanligtvis inte kan finansieras av företag. Grundforskningen är dock nödvändig för att skapa en bas för innovation. För att lösa de mångfacetterade och komplexa problemen inom området för

forskning och utveckling bör man på EU-nivå vidta fler tvärvetenskapliga forskningsåtgärder (horisontell integration). De integrerade projekten inom ramen för det sjätte ramprogrammet för forskning är tydliga exempel på vertikal och horisontell integration.

4. Kommittén stöder förslaget att upprätta en "inre marknad" för forskning och i princip också förslaget att vidta åtgärder för att strukturera forskningen i Europa för att bättre samordna de enskilda medlemsstaternas forskning. Vi vill dock liksom i tidigare yttranden uppmärksamma att medlemsstaterna inte ställer sig bakom en centraliserad och "planerad" forskning på EU-nivå.

5. Kommittén delar kommissionens åsikt att de enskilda resultaten är direkt beroende av i vilken utsträckning medlemsstaterna engagerar sig i de olika ämnesområdena, liksom i vilken omfattning de medverkar i åtgärder för olika områden. Kommande åtgärder bör därmed i ännu större utsträckning göra regionerna delaktiga, även inom olika ämnesområden. Även de lokala och regionala myndigheterna bör garanteras goda ramvillkor för forskningsverksamhet.

6. Vi håller med om att åtgärderna inom det europeiska forskningsområdet inte får inskränkas enbart till det sjätte ramprogrammet för forskning. Det måste även finnas en drivkraft som grundas på initiativ som är oberoende av ramprogrammet. I detta hänseende är medlemsstaternas och regionernas och de lokala myndigheternas deltagande nödvändigt där det krävs insatser i samband med strukturfonderna.

Jämförande analys ("benchmarking") av forskningspolitiken

7. Regionkommittén välkomnar kommissionens första resultat från den jämförande analysen (benchmarking), dvs. å ena sidan att EU måste stärka sina forskningsinsatser för att uppnå Lissabonmålen och å andra sidan att regionernas aktiva deltagande är en absolut nödvändighet. Det är dessutom ibland svårt att dra användbara slutsatser från indikatorerna.

Forskarens rörlighet inom EU

8. Kommittén vill ännu en gång betona att de föreslagna åtgärderna (och delvis redan genomförda åtgärderna) för ökad rörlighet av forskare torde mottas positivt i regionerna. Kommissionen meddelar att man skall "tillhandahålla information och stöd på alla nivåer", vilket även inbegriper finansiellt stöd (t.ex. återvändandestipendier). Rörlighetsprogram med system för stimulansåtgärder (återvändandepremier) rekommenderas uttryckligen. I linje med EU:s sammanhållningspolitik utgör den ökade kunskapen och tekniska spetskompetensen bland återvändande forskare en viktig faktor för att förbättra innovationen och konkurrenskraften. Bristen på rörlighet och kompetensflykten till USA och andra delar av världen måste undersökas ytterligare. Vidare bör sådana åtgärder understödjas som syftar till att öka andelen kvinnor som arbetar med forskning och vetenskap.

Sammankoppla nationella forskningsprogram i nätverk, stärka grunden för offentlig forskning samt öka näringslivets investeringar i forskning (med målet 3 % av BNP)

9. Kommittén anser att även om målet på 3 % av BNP är mycket högt för vissa medlemsstater, vore det lämpligt att anslå nödvändiga resurser för att nå detta mål. Kommissionen vill att investeringarna för forskning och utveckling skall öka från 1,9 till 3 % av BNP till 2010. I vissa medlemsstater är dock utgifterna för investeringar i dagsläget redan högre (Finland 3,67 %, Sverige 3,78 %) men genomsnittet i de 15 EU-medlemsstaterna ligger dock under 2 % (t.ex. Grekland 0,67 %, Spanien 0,97 %). Genomsnittet i kandidatländerna är dessutom bara 0,7 %. Man kan ifrågasätta om länder, vars ekonomi i mindre utsträckning är beroende av investeringar i forskning och utveckling, kan uppnå ett sådant mål, om den tekniska konvergensen är nödvändig för att uppnå målen från Lissabon och om de planerade medlen (instrument, stimulansåtgärder och ramar) är tillräckliga och rimliga. I vissa kandidatländer måste man dessutom åtgärda strukturella brister för att möjliggöra tillämpad forskning. Detta är viktigt att klargöra även om kravet på 3 % inte är för högt för dessa länder utan kan uppnås stegvis.

10. Vi stöder uttryckligen uppmaningen att anslå ytterligare medel till forskning och utveckling men anser att detta krav också bör ställas på EU. I sitt yttrande CdR 283/2001 fin har ReK dessutom redan lagt fram förslag till EU:s sjätte ramprogram för forskning, teknisk utveckling och demonstration i syfte att bidra till upprättandet av ett europeiskt område för forskningsverksamhet. Vad gäller programmets finansiering, påminde kommittén i detta yttrande om att gemenskapen redan 1985 beslutat att 6 % av den totala budgeten skall anslås till ramprogrammet, vilket ännu inte genomförts.

11. Regionkommittén anser att kommissionens krav på att den privata sektorns andel av utgifterna för forskning och utveckling skall öka från dagens 56 % till 66,7 % av de totala investeringarna är realistiskt. Det är dock viktigt att påpeka att företag endast kan investera i forskning och utveckling där de kan se kortsiktiga och hållbara resultat. Kraven inom grundforskningen eller på innovationsområdet är mer problematiska eftersom det behövs långa utvecklingstider för att ta fram konkurrenskraftiga produkter eller tjänster (som t.ex. inom bioteknik, framför allt vad gäller utvecklingen av läkemedel). På detta område bör man särskilt främja en ökning av det nuvarande EU-stödet. Små och medelstora företag är beredda att öka sina forskningsanslag med hjälp av offentligt stöd endast om man kan förvänta sig konkreta och tidsmässigt överskådliga resultat. Riktlinjerna för stödet måste även leda till en förenkling vad gäller utnyttjandet av resultaten. För att stimulera privata investeringar är det viktigt att innehållsmässigt fastställa var gränsen mellan forskning och utveckling går, särskilt med tanke på den framtida utvecklingen av konkurrenskraften.

12. Regionkommittén vill framhålla att de europeiska rambestämmelserna för stöd (som ligger till grund för statliga bidrag, lån till förmånliga villkor etc.) medger en stödnivå som maximalt uppgår till kostnaderna för utvecklingen av demonstrations- och testanläggningar. I bilagan till dessa rambestämmelser återfinns den definition av forskning och utveckling man utgår från. Enligt denna går gränsen för FoU vid "utvecklingsverksamhet före det konkurrensutsatta stadiet" och prototyper. Tillägget "... under förutsättning att dessa projekt inte kan omvandlas eller användas för industriell tillämpning eller kommersiell exploatering..." innebär en avsevärd begränsning av investeringarna i FoU. Särskilt små och medelstora företag med begränsade personella och ekonomiska resurser har inte möjlighet att av egen kraft ta steget från pilotprojekt till marknadsföring av en produkt. Mot den bakgrunden välkomnas en förstärkt inriktning på att stödja demonstrationsåtgärder, på stödåtgärder för små och medelstora företag samt på tekniktillämpning i det sjätte ramprogrammet för forskning.

13. Kommittén vill fortsätta diskussionen om att de strategiska målen från Lissabon hotas av den växande klyftan mellan satsningar på FoU i EU jämfört med i USA och Japan. Denna klyfta kan enligt kommissionen hänföras till lägre forskningsinvesteringar inom den privata sektorn i EU. I Japan svarar företagen för 72 % av investeringarna i FoU jämfört med 56 % i Europa och 67 % i USA. När det gäller siffrorna för Japan medger kommissionen dock att dessa inte är jämförbara på grund av de skillnader i företagskultur som råder. Man måste också tillägga att Japans ekonomi inte har förbättrats nämnvärt de senaste åren trots stora investeringar i FoU och ökade insatser från den privata sektorns sida. Stora investeringar i FoU är viktiga för att främja ekonomisk tillväxt men är aldrig någon garanti för tillväxt. De siffror som anges för USA i meddelandet måste sättas in i sitt sammanhang. Kommissionen måste göra åtskillnad mellan olika typer av utgifter på FoU-området och i synnerhet ange hur stor del av

medlen som används till forskning inom försvaret. Man bör göra en bedömning av hur stora effekterna skulle bli om motsvarande medel gick direkt till "civil forskning" och inte tog omvägen via försvarsindustrin. Europa får inte ha som mål att utvecklas i samma riktning. I stället bör Europa slå in på en egen innovativ väg med tonvikt på "civil forskning".

14. ReK stöder uppfattningen att det är oroväckande att den ökande koncentrationen av transnationella FoU-investeringar går till USA. Det är en tydlig indikation på att Europa har förlorat sin attraktionskraft för företagslokaliseringar. Detta beror till en del på den sämre tillgången på externa finansieringskällor, på lokal infrastruktur och på kunskaps-spridningen. Vid val av etableringsort är det av avgörande betydelse att det finns tillgång till personal och ett tillräckligt kundunderlag inom företagets kärnverksamhet. Här har Europa möjlighet att skapa attraktiva lokaliseringar genom en aktiv utveckling av kluster. Ytterligare ett skäl till att företag flyttar är de ekonomiska nackdelar en etablering i Europa medför i samband med miljö- och säkerhetsbestämmelser. Dessa strängare normer måste bibehållas. Här bör EU fortsätta att verka för att det skapas striktare miljönormer för övriga världen. De europeiska normerna får på inga villkor försämrats av lönsamhetsskäl.

15. Kommittén välkomnar att strukturfonderna även i fortsättningen kommer att utnyttjas för att rätta till regionala skillnader i infrastruktur och utbildningsmöjligheter. Strukturfonderna har emellertid en annan målsättning än forskningsstödet och man måste göra åtskillnad dem emellan. För stöd på forskningsområdet måste även fortsättningsvis den vetenskapliga kvaliteten vara avgörande. Framför allt inom mål-regionerna kan det emellertid även beviljas strukturellt stöd som gör det möjligt att åstadkomma samordningsvinster mellan struktur- och forskningsstöd. ReK har upprepade gånger hänvisat till detta förhållande i sina tidigare yttranden (1).

16. ReK stöder inte kommissionens åsikt att de nuvarande gemenskapsramarna för statligt stöd till forskning och utveckling, som möjliggör en tillräcklig FoU-intensitet, bör förlängas till 2005. De nuvarande rambestämmelserna är inte lämpade att förbättra det vetenskapliga innovationsklimatet, framför allt inte när det gäller små och medelstora företag (se punkt 13).

17. Kommittén förespråkar målsättningen att regeringarna skall ansvara för att offentliga FoU-investeringar inte tränger ut mer produktiva investeringar i den privata sektorn. Förbättrade möjligheter för de små och medelstora företagen att delta i det offentliga upphandlingsförfarandet förordas uttryckligen. Konkret skulle detta kunna ske genom att man vid tilldelningen av större projekt ålägger stora företag att inbegripa små och medelstora företag i projektet som underleverantörer. Ett annat alternativ skulle kunna vara att skapa branschknutna

forskningsnätverk mellan ett stort antal små och medelstora företag, i enlighet med de specifika åtgärder som föreslås för små och medelstora företag i 6:e ramprogrammet för forskning.

18. Regionkommittén stöder kravet på offentligt stöd som stimulans till att göra privata FoU-insatser effektivare och mer målinriktade. För detta kan det komma att krävas en omstrukturering av de offentliga utgifterna. Vi förespråkar att man frångår de klassiska stödåtgärderna till förmån för mer moderna sådana (till exempel nätverk för spetskompetens).

19. ReK anser att meningen "Politiken bör syfta till att främja nätverk för offentlig och privat forskning oavsett plats" behöver klargöras, för om kommissionen avser att "främja utvecklingen av offentlig-privata FoU-partnerskap och projektgrupper" är detta beroende av platsen.

20. Kommittén anser principiellt att det är nödvändigt att i högre grad öppna de nationella FoU-programmen för transnationellt samarbete. Detta måste emellertid utformas inom en specificerad ram med iakttagande av principen om ömsesidiga fördelar.

21. Regionkommittén instämmer i att det behövs en undersökning av vilken roll branschorganisationerna kan spela på nationell och europeisk nivå för att förbättra tillgången till information om beprövade metoder för administration och genomförande av FoU-verksamhet. I detta sammanhang skulle man även kunna inkludera nätverk och teknikbaserade sammanslutningar, vilkas inflytande över privata FoU-insatser inte får underskattas.

22. ReK välkomnar att man med stöd av artikel 169 avser att fortsätta ansträngningarna att utforma en grundval för åtgärder, i synnerhet när det gäller insatser mot infektionssjukdomar av global omfattning (malaria, hiv, tbc) i samverkan med (särskilt berörda) länder utanför EU. De flesta regioner skulle säkerligen ställa sig bakom en undersökning av möjligheterna att genomföra liknande åtgärder på andra specifika områden, till exempel beträffande nanoteknik eller nanobioteknik.

Ändamålsenliga system för skydd av immateriella rättigheter

23. Kommittén ställer sig positiv till att rättsäkerhet skapas vad gäller immaterialrätten på europeisk nivå samt till att kostnaderna minimeras. I detta syfte bör man främja en systematisk utveckling och tillämpning av gemensamma europeiska normer framför allt genom att inrätta ett EU-patent. Genom ett multilateralt samarbete måste man snabbt komma till rätta med problem som hur nationella instanser skall kunna inbegripas, språkliga skillnader och variationer i nationella föreskrifter.

(1) T.ex. CdR 442/2001 till KOM(2001) 549 slutlig: "Det europeiska området för forskningsverksamhet och den regionala dimensionen".

Att skapa FoU-understödjande finansiella marknader och gynnsamma skattevillkor ⁽¹⁾

24. Kommittén välkomnar kommissionens inställning att det krävs en kombination av instrument, eftersom alla incitament inte kan skapas genom ett enda instrument. Den optimala kombinationen av instrument varierar inte bara från land till land, utan även från region till region, vilket innebär att urvalet måste göras mycket omsorgsfullt (med hänsyn till de olika regionernas specifika kompetensområden). I vissa fall

(1) Avser endast KOM(2002) 499 slutlig.

kan detta innebära att man måste ändra fördelningen mellan offentliga och privata FoU-sektorer. Om möjligt måste man avstå från att öka de totala offentliga utgifterna.

25. Regionkommittén vill slutligen framhålla att kommissionen har vinnlagt sig om att i större omfattning inbegripa regionerna i sin politik. Framgångarna är beroende av medlemsstaterna och regionerna, som måste se till att de redan vidtagna åtgärderna får effekt inom hela EU. Detta förutsätter att de medverkar i diskussionsprocessen. Vi uppmanar därför till samarbete med regionerna i syfte att upprätta en förteckning över de viktigaste åtgärderna för att gjuta nytt liv i det europeiska området för forskning.

Bryssel den 10 april 2003.

Regionkommitténs

ordförande

Albert BORE

Utkast till yttrande från Regionkommittén om "Förslag till Europaparlamentets och rådets beslut om ett program för att höja kvaliteten i den högre utbildningen och främja interkulturell förståelse genom samarbete med tredje land (Erasmus World) (2004–2008)"

(2003/C 244/04)

REGIONKOMMITTÉN HAR AVGETT DETTA YTTRANDE

med beaktande av följande:

Förslag till Europaparlamentets och rådets beslut om ett program för att höja kvaliteten i den högre utbildningen och främja interkulturell förståelse genom samarbete med tredje land (Erasmus World) (2004–2008)(KOM(2002) 401 slutlig – 2002/0165 COD).

Rådets beslut av den 30 augusti 2002 att rådfråga kommittén i detta ärende i enlighet med EG-fördragets artikel 265 första stycket.

Ordförandens beslut av den 26 juni 2002 att ge utskottet för kultur och utbildning i uppdrag att utarbeta ett yttrande i ärendet.

Det utkast till yttrande (CdR 327/2002 rév. 2) som antogs av EDUC-utskottet den 18 februari 2003 (föredragande: Roberto Pella, borgmästare i Valdeno (I–PPE)).

Yttrandet antogs enhälligt vid Regionkommitténs 49:e plenarsession den 9 och 10 april 2003 (sammanträdet den 10 april).

1. Regionkommitténs synpunkter

1.1. Regionkommittén ser positivt på att kommissionen har tagit till sig och vidareutvecklat grundprincipen i Europaparlamentets betänkande om "Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet och rådet om utökad samarbete med tredje land inom högre utbildning" (1). Europaparlamentet "uppmäntar enträget kommissionen att i sina program för återuppbyggnad och utvecklingsbistånd, precis som i de projekt som syftar till att stödja övergången till marknadsekonomi och stärka demokratin, utarbeta initiativ för att tredje länder och EU:s medlemsstater samfällt skall utveckla utbildningsprogram, studentutbyte, stipendier och bidrag som gör det möjligt för personer som har för avsikt att återvända till sitt hemland att integreras i arbetslivet för att motverka kunskapsflykt".

1.2. Kommittén värdesätter kommissionens förslag framför allt på grund av det mervärde som Erasmus World kan ge till åtgärder på EU-nivå som syftar till att förbättra den högre utbildningen. Detta förefaller i själva verket vara ett av de områden där medlemsstaterna kan uppnå mer genom att agera tillsammans än var för sig.

1.3. Som redan påpekats i tidigare yttranden anser ReK att den högre utbildningen har en viktig roll att spela i näringslivet, kulturlivet och samhällslivet på regional och lokal nivå. Som ett led i denna roll bör man etablera starka band mellan den högre utbildningen och de lokala och regionala myndigheterna.

1.4. Rörligheten över nationsgränserna är en viktig förutsättning för att skapa sysselsättningsmöjligheter, liksom för teoretisk utbildning och yrkesutbildning. Det är också ett grundläggande krav för den europeiska forskningens del.

1.5. ReK håller med kommissionen om att det är nödvändigt att ha tillgång till ett gemenskapsprogram, samtidigt som man fullt ut måste respektera artikel 149 i fördraget. Denna artikel begränsar gemenskapens insatser på utbildningsområdet till att stödja och komplettera medlemsstaternas insatser, och förbjuder en harmonisering av lagstiftningen.

1.6. Kommittén uppskattar att Erasmus World-programmets målsättningar formuleras med precision, och att kommissionen med framgång undviker en överlappning av åtgärder genom att inse att många centrala teman som rör internationaliseringen av den högre utbildningen kan behandlas bättre på

nationell eller mellanstatlig nivå, eller inom ramen för befintliga gemenskapsåtgärder och gemenskapsprogram.

1.7. Regionkommittén framhåller dock att det trots det mellanstatliga samarbetet fortfarande återstår ett antal behov och brister som på ett effektivt sätt identifieras och lyfts fram av kommissionen:

- "Svårigheten att utnyttja de europeiska universitetens komparativa fördelar för att utveckla ett genuint och attraktivt utbud inom högre utbildning, särskilt på masternivå."
- "Avsaknaden av en tydligt urskiljbar europeisk identitet inom högre utbildning."
- "Bristen på 'flaggskeppsprodukter', såsom dubbla examina på högre nivå, och nödvändigheten av att skapa en gemenskapsbeteckning för masterkurser av hög kvalitet."
- "Den växande obalansen i inflödet av studerande från tredje land."
- "Tendensen bland de främsta doktoranderna och forskarna som söker en internationell utbildning att åka till USA."
- "Risken för att klyftan i fråga om interkulturell förståelse mellan Europa och andra kulturer vidgas."
- "Den otillräckliga utvecklingen av strukturella system för att uppmuntra broar mellan europeiska nätverk och högklassig högre utbildning i tredje land samt av utåtriktad rörlighet för europeiska studerande och akademiker som ett led i en europeisk läroplan."
- "Bristen på samordnade åtgärder på gemenskapsnivå för att främja Europas attraktionsförmåga, samt bland annat mekanismer för att säkra internationellt samarbete med avseende på kvalitetssäkring och studenttjänster."

1.8. Regionkommittén vill särskilt framhålla problemet med bristande jämvikt i fördelningen av studentströmmarna från tredje land. Över tre fjärdedelar av de cirka 400 000 studenter från utomeuropeiska länder som studerar inom EU återfinns i Storbritannien, Frankrike och Tyskland. Detta är en av de största bristerna i de aktuella programmen på utbildningsområdet, och något som bör åtgärdas så snart som möjligt på grund av konsekvenserna för lokala och regionala myndigheter. Vissa kommuner och regioner har problem med alltför många utländska studenter, medan andra över huvud taget inte lyckas dra till sig dem.

(1) KOM(2001) 385 – C5 – 0538/2001 – 2001/2217 (COS).

1.9. Kommittén är övertygad om att gemenskapsprogrammet Erasmus World kommer att leda till en omfördelning av studentströmmarna från tredje land, vilket säkerligen kommer att vara till hjälp för de lokala och regionala myndigheterna.

1.10. Regionkommittén välkomnar att kommissionen kommer att eftersträva en balanserad geografisk representation för medlemsstaterna i Europeiska unionens masterkurser och att man "vid urvalet av Europeiska unionens masterkurser kommer att ta vederbörlig hänsyn till existensen av 'poles of excellence' vid universitet i mindre gynnade regioner i Europeiska unionen, i syfte att stärka universitetens ekonomiska, sociala och kulturella inflytande i dessa regioner"

1.11. ReK påminner om att Europeiska unionens masterkurser inte får leda till en differentiering av den högre utbildningen i Europa. Man bör eftersträva attraktiv och högklassig högre utbildning i hela unionen.

1.12. Kommissionen uppmanas att fästa särskild uppmärksamhet vid att undvika att Erasmus World av ekonomiska skäl reduceras till ett program för ett fåtal, det vill säga personer och institutioner med de största ekonomiska resurserna, vilket annars skulle bryta mot principen om lika möjligheter.

1.13. Kommissionen bör också utforma effektiva instrument för att undvika att man vid finansieringen av enskilda projekt inför så höga miniminivåer att utbildningsinstitutioner med små ekonomiska resurser, som ofta till skillnad från andra aktörer är i stånd att utarbeta innovativa projekt av hög kvalitet, utestängs från Erasmus World.

1.14. Vi instämmer helt i att den övergripande målsättningen i kommissionens förslag är mycket viktig, dvs. att bidra till utvecklingen av utbildning av hög kvalitet i Europa och framför allt främja samarbetet med tredje land.

1.15. Just samarbetet med tredje land på utbildningsområdet förefaller oundgängligt när det gäller att förbereda EU-medborgarna på att leva och arbeta i ett globaliserat kunskapsbaserat samhälle, i synnerhet i syfte att förbättra den ömsesidiga förståelsen mellan olika folk och kulturer för att – som kommissionen med rätta framhåller – på så sätt bidra till fred och stabilitet i världen.

1.16. I det betänkande som nämnts i punkt 1.1 betonar också Europaparlamentet att "samarbetet inom området för högre utbildning främjar goda grannförbindelser och ömsesidig förståelse mellan folken, vilket är en oundgänglig grundval för utveckling av alla slags civila samhällen i dagens värld där samhället präglas av en mångfald av etniska grupper och religioner".

1.17. Regionkommittén tror att programmet Erasmus World kommer att fungera bra och räknar med att det på lång sikt skall kunna innebära en effektiv tillväxtpojlighet för Europa, på samma sätt som Fulbright-programmet har inneburit en fördel för USA, när det gäller att höja kvaliteten på den högre utbildningen och stimulera de europeiska universiteten att utveckla allt bättre internationella tjänster samt i fråga om att förbättra dialogen mellan olika kulturer. Enligt kommitténs uppfattning är det tack vare en effektiv politik för den högre utbildningen som USA sedan ett antal år tillbaka har fler utländska studenter än alla EU-medlemsstaterna tillsammans.

1.18. Vi uppskattar också att kommissionen särskilt uppmärksammar problemet med begåvningsflykt genom att institutioner som deltar i Europeiska unionens masterkurser och andra värdunderstitet kommer att uppmuntras att utforma sina ansöknings- och urvalsörfaranden så att begåvningsflykt från mindre utvecklade länder undviks eller motverkas. Vi anser att en av de viktigaste beståndsdelarna i Europeiska unionens ansvar gentemot de fattigaste länderna utanför EU i själva verket är att garantera dessa länder en utveckling som baseras på deras egna resurser.

2. Kommentarer till de särskilda målen i kommissionens åtgärdsprogram

2.1. Bland de särskilda mål som kommissionen sätter upp kommer de lokala och regionala myndigheterna enligt Regionkommitténs uppfattning att bli mest involverade i att skapa "en högre profil, synlighet och förbättrad tillgänglighet för europeisk utbildning".

2.2. Närvaron av studenter från tredje land i medlemsstaterna är en fråga som engagerar de lokala och regionala myndigheterna av två olika skäl:

2.3. För det första är de lokala och regionala myndigheterna de enda som kan garantera en jämlik tillgång till olika tjänster.

2.4. För det andra är de direkt involverade i några av de verksamheter som kommissionen i sitt åtgärdsprogram definierar som "kompletterande":

- "Förändringar inom samhälle och utbildningssystem i ett globalt perspektiv."
- "Säkerhet och hälsa för studerande som deltar i utbytet."
- "Frågor rörande konsumentskydd med anknytning till internationell utbildning."

2.5. Kommittén stöder också fullt ut övriga tre särskilda mål i åtgärdsprogrammet:

- "Skapandet av ett utpräglat europeiskt utbud inom högre utbildning som är attraktivt både inom och utanför Europeiska unionen."
- "Ett större intresse i världen för att förvärva europeiska kvalifikationer och/eller erfarenheter bland högt kvalificerade studerande och akademiker från hela världen."
- "Ett mer strukturerat samarbete mellan Europeiska unionen och institutioner i tredje land och större utåtriktad

rörlighet för Europeiska unionen som en del av europeiska studieprogram."

3. Kommentarer till de operativa målen i kommissionens åtgärdsprogram

3.1. Regionkommittén instämmer i de motiveringar som har fått kommissionen att lägga tonvikten på den högre universitetsutbildningen och på så vis sätta den i centrum för en gemenskapsåtgärd.

3.2. Framför allt uppskattar vi att man uppmärksammat de problem som hänger samman med kravet på att möjliggöra universitetsstudier för ett betydande antal studenter från tredje land för en period av tre till sex år, problem som i första hand drabbar de lokala och regionala myndigheterna.

3.3. Vi vill erinra om att vi redan i tidigare yttranden har uppmanat kommissionen att planera åtgärder för att harmonisera villkoren för tillträde och vistelse för medborgare från tredje land som vistas i EU för att bedriva studier. Vi ser positivt på att kommissionen nyligen har utarbetat ett förslag till direktiv på detta område.

4. Regionkommitténs rekommendationer

Rekommendation 1

Skäl 6a (nytt)

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
	<p>Programmet omfattar införandet av EU-masterkurser som skall ge studenterna möjlighet att företa en rundresa i Europa för studier vid olika universitet. Man bör således ha denna nya europeiska dimension inom den högre utbildningen i åtanke vid översynen av befintliga EU-program, t.ex. Sokrates, för att underlätta de europeiska studenternas tillträde till Erasmus World-programmet.</p>

Motivering

Ju starkare koppling Erasmus World-programmet har till de nuvarande gemenskapsprogrammen, desto effektivare kommer det att bli, samtidigt som åtskillnad skall göras mellan programmets olika specifika mål.

Rekommendation 2

Skäl 13

Kommissionens textförslag	ReKs ändringsförslag
<p>Detta program bör övervakas och utvärderas regelbundet i samarbete mellan kommissionen och medlemsstaterna för att möjliggöra anpassningar, särskilt beträffande prioriteringarna för genomförande av åtgärderna. Utvärderingen bör inbegripa en extern utvärdering genomförd av oberoende och opartiska organ.</p>	<p>Detta program bör övervakas och utvärderas regelbundet i samarbete mellan kommissionen, medlemsstaterna <u>och de lokala och regionala myndigheterna</u> för att möjliggöra anpassningar, särskilt beträffande prioriteringarna för genomförande av åtgärderna. Utvärderingen bör inbegripa en extern utvärdering genomförd av oberoende och opartiska organ.</p>

Motivering

Det är de lokala och regionala myndigheterna som via de regionala universiteterna är bäst lämpade att bedöma huruvida det nuvarande programmet är effektivt vad gäller genomförande och deltagande och att påtala de eventuella konkreta svårigheter som studenterna i tredje land möter.

Rekommendation 3

Artikel 1.2a (ny)

Kommissionens textförslag	ReKs ändringsförslag
	<p>I enlighet med subsidiaritetsprincipen skall man i detta program ta hänsyn till Europeiska unionens och medlemsstaternas behörighet, utifrån varje medlemsstats befogenhetsfördelning och förvaltningsstruktur, vad gäller utbildning och fortbildning, särskilt beträffande insatser för att bevara den kulturella och språkliga mångfalden.</p>

Motivering

Precis som i andra gemenskapsprogram måste man värna om dels medlemsstaternas behörighet på utbildnings- och fortbildningsområdet, dels den kulturella och språkliga mångfalden, som är den europeiska kulturens verkliga tillgång.

Rekommendation 4

Artikel 4.2 a

Kommissionens textförslag	ReKs ändringsförslag
<p>a) Stöd till utvecklingen av gemensamma utbildningsprogram och samarbetsnätverk som underlättar utbyte av erfarenheter och god praxis.</p>	<p>a) Stöd till utvecklingen av gemensamma utbildningsprogram och samarbetsnätverk <u>samt till pilotprojekt som bygger på transnationella partnerskap, av vilka några redan upprättats av lokala och regionala myndigheter, i syfte att underlätta</u> utbyte av erfarenheter och god praxis.</p>

Motivering

Det är viktigt att man på ett effektivt sätt utnyttjar redan befintliga nätverk. Exempelvis har många näringslivsaktörer inom medlemsstaterna redan utvecklat välfungerande former för utbyte i syfte att förbättra den yrkesinriktade universitetsutbildningen på högre nivå, bland annat i form av bilaterala avtal mellan medlemsstaterna och tredje land. Sådana nätverk utgör ypperliga kanaler för att så fort som möjligt få igång gemenskapsprogrammet Erasmus World.

Rekommendation 5

Artikel 6.2a (ny)

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
	I samarbete med medlemsstaterna och de lokala och regionala myndigheterna skall kommissionen se till att åtgärderna i programmet blir föremål för tillräcklig information och publicitet.

Motivering

Erasmus-programmets framgång är avhängig av en verkingsfull information och marknadsföring för att programmet skall nå så många intresserade som möjligt, vilket främst sker tack vare medverkan av regionala universitet och lokala och regionala myndigheter.

Rekommendation 6

Artikel 8.1

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
1. Kommissionen skall biträdas av en kommitté. Den skall bestå av företrädare för medlemsstaterna och ha kommissionens företrädare som ordförande.	1. Kommissionen skall biträdas av en kommitté som skall bestå av företrädare för medlemsstaterna och <u>för de lokala och regionala myndigheterna</u> och ha en företrädare för kommissionen som ordförande.

Motivering

En höjning av kvaliteten på den högre utbildningen kan endast åstadkommas genom en direkt medverkan av regionala universitet, och således genom en direkt medverkan av lokala och regionala myndigheter från programmets inledningsfas.

Rekommendation 7

Artikel 10.1

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
1. Den finansiella ramen för genomförande av detta program för den tidsperiod som anges i artikel 1 skall fastställas till 200 miljoner euro.	1. Den finansiella ramen för genomförande av detta program för den tidsperiod som anges i artikel 1 skall fastställas till <u>300</u> miljoner euro.

Motivering

Det finansiella anslaget på 200 miljoner euro är otillräckligt. För att öka möjligheten till interkulturellt utbyte är det absolut nödvändigt att säkerställa att också studenter från tredje land som ligger långt från EU får delta.

Rekommendation 8

Artikel 13.1

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
1. Kommissionen skall i samarbete med medlemsstaterna regelbundet övervaka detta program. Resultaten av övervakningen och utvärderingen skall utnyttjas då programmet genomförs.	1. Kommissionen skall i samarbete med medlemsstaterna <u>och de lokala och regionala myndigheterna</u> regelbundet övervaka detta program. Resultaten av övervakningen och utvärderingen skall utnyttjas då programmet genomförs.

Motivering

Vi hänvisar till motiveringen till rekommendation 2.

Rekommendation 9

Bilagan, åtgärd 1.1

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
1. Gemenskapen skall identifiera och bevilja europeiska masterkurser beteckningen "Europeiska unionens masterkurser" genom en rigorös uttagningsprocess såsom anges i artikel 7.1 och i enlighet med det förfarande som anges i artikel 7.2.	1. Gemenskapen skall identifiera och bevilja europeiska masterkurser beteckningen "Erasmus World-utbildning", genom en rigorös uttagningsprocess som genomförs av behöriga organ i medlemsstaterna.

Motivering

Beteckningen "Europeiska unionens masterkurser" skall beviljas i samarbete med universitet och lokala och regionala myndigheter. Universitetet kan garantera utvärderingen av kvaliteten på de föreslagna kurserna, och de lokala och regionala myndigheterna kan ansvara för mottagandet av studenterna och utvärdera huruvida detta är effektivt.

Rekommendation 10

Bilagan, åtgärd 1.2 a

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
a) omfatta minst tre institutioner inom högre utbildning från tre olika medlemsstater,	a) omfatta minst tre institutioner inom högre utbildning från <u>två</u> olika medlemsstater,

Motivering

Syftet med programmet Erasmus World är, förutom att öka kvaliteten på den högre utbildningen, att främja kunskap om andra kulturer. För att ge studenter från tredje land möjlighet att lära känna värdlandets kultur bör antalet berörda medlemsländer begränsas till två och vistelsen i vart och ett av dessa medlemsländer utökas från 9 månader till ett år.

Rekommendation 11

Bilagan, åtgärd 1.2 b

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
b) ha ett studieprogram som innebär studier i minst två av de tre institutioner som anges i punkt a,	b) ha ett studieprogram som innebär studier i minst två av de tre institutioner som anges i punkt a, <u>och studier i minst två språk som talas i medlemsstaterna, med hänsyn tagen till minoritetsspråk.</u>

Motivering

Ett av de viktigaste medlen för att lära känna ett lands kultur är det språk som talas i landet, och särskilt minoritetsspråk, som utgör viktiga inslag vad gäller kulturell rikedom och mångfald.

Rekommendation 12

Bilagan, åtgärd 1.2 h

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
h) genomföra adekvata arrangemang för att underlätta tillträde för och härbärgerande av studerande från tredje land (information, härbärgering m.m.), och	h) genomföra adekvata arrangemang för att underlätta tillträde för och härbärgerande av studerande från tredje land (information, härbärgering m.m.), <u>i samarbete med lokala och lokala myndigheter,</u> och

Motivering

Här förefaller det nödvändigt att framhålla vikten av kvaliteten i de system som antagits, och framför allt den grundläggande roll som lokala och regionala myndigheter spelar när det gäller att säkerställa att studenterna får ett lämpligt mottagande. Valfungerande instrument för samråd med lokala och regionala myndigheter måste utformas för att så enkelt och effektivt som möjligt ta itu med konkreta problem, t.ex. studenternas inkvartering, i syfte att underlätta tillgången till europeiska masterutbildningar.

Rekommendation 13

Bilagan, åtgärd 1.2 i

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
i) i förekommande fall tillhandahålla språkundervisning och språkstöd för studerande.	i) i förekommande fall tillhandahålla språkundervisning och språkstöd för studerande <u>i syfte att uppnå målen i punkt b, det vill säga kunskaper i minst två språk som talas i medlemsstaterna, med hänsyn tagen till minoritetsspråk.</u>

Motivering

Vi hänvisar till motiveringen till rekommendation 11.

Rekommendation 14

Bilagan, åtgärd 3.3 a (ny)

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
	3 a När så är möjligt skall gemenskapen utnyttja redan befintliga nätverk och partnerskap som lokala och regionala myndigheter redan etablerat med tredje land i syfte att förbättra den högre undervisningen.

Motivering

Vi hänvisar till motiveringen till rekommendation 4.

Rekommendation 15

Bilagan, åtgärd 4.4.1.2 första strecksatsen

Kommissionens textförslag	ReK:s ändringsförslag
— utveckling av allmänna skriftliga eller visuella informations- och spridningsverktyg som bidrar till en bättre förståelse för värdet av studier i Europa,	— utveckling av allmänna skriftliga eller visuella informations- och spridningsverktyg som bidrar till en bättre förståelse för värdet av studier i Europa, <u>samt en webbplats som underlättar tillträdet till EU:s masterkurser och andra EU-kurser.</u>

Motivering

Internet är helt säkert det bästa informationsverktyget för att på ett effektivt sätt nå alla potentiella deltagare i Erasmus World-programmet. Genom att låta hemsidan bli den huvudsakliga informationskanalen är det möjligt att avdela utökade medel till finansieringen av studenternas rörlighet.

Bryssel den 10 april 2003.

Regionkommitténs

ordförande

Albert BORE

Yttrande från Regionkommittén om "Territoriell sammanhållning"

(2003/C 244/05)

BAKGRUND

Presidiets beslut av den 14 maj 2002 att i enlighet med artikel 265 femte stycket i EG-fördraget utarbeta ett yttrande om "territoriell sammanhållning" och ge utskottet för territoriell sammanhållning i uppdrag att förbereda ärendet.

Kommitténs yttrande om "Utvecklingsplanering i europeiskt perspektiv (ESDP)", föredragande: Claude du Granrut, medföredragande Anders Knappe (CdR 266/98 fin) ⁽¹⁾.

Dess yttrande om "Den europeiska regionalpolitikens struktur och mål i samband med utvidgningen och globalisering – en första diskussion", Karl-Heinz Klär (D-PSE) (CdR 157/2000 fin) ⁽²⁾.

Dess yttrande av den 14 november 2001 om "Andra rapporten om ekonomisk och social sammanhållning", föredragande: Eduardo Zaplana Hernández-Soro (E-PPE) och Jan Tindemans (NL-PSE) (CdR 74/2001 fin) ⁽³⁾.

Dess yttrande av den 10 oktober 2002 om "Första lägesrapporten om den ekonomiska och sociala sammanhållningen – Slutsatser och kommande steg" (KOM(2002) 46 slutlig), föredragande: Vito D'Ambrosio (I-PSE) (CdR 101/2002 fin).

Dess studie om territoriell sammanhållning i Europa, framlagd av Groupe d'Etudes politiques européennes (CdR 195/2002 fin).

Det utkast till yttrande (CdR 388/2002 rév.) som antogs av utskottet för territoriell sammanhållningspolitik den 19 februari 2003 (föredragande: Ramón Luis Valcárcel Siso (E-PPE), regionpresident i Murcia).

Utgångspunkter

Sammanhållning är ett av Europeiska unionens grundläggande mål.

Sammanhållningens territoriella dimension är en av prioriteringarna i den andra rapporten om ekonomisk och social sammanhållning, som offentliggjordes i januari 2001.

Regional- och sammanhållningspolitiken är ett av EU:s viktigaste politikområden.

⁽¹⁾ EGT C 93, 6.4.1999, s. 36.

⁽²⁾ EGT C 148, 8.5.2001, s. 25.

⁽³⁾ EGT C 107, 3.5.2002, s. 27.

Den territoriella sammanhållningen är central i diskussionen om regional- och sammanhållningspolitikens framtid efter 2006, och bör därför bli föremål för ytterligare reflektioner.

Man behöver nå längre när det gäller analys av frågeställningar som berör den territoriella sammanhållningen.

Med beaktande av ovanstående antog Regionkommittén följande yttrande vid sin 49:e plenarsession den 9 och 10 april 2003 (sammanträdet den 10 april).

1. Regionkommitténs kommentarer

Territoriell sammanhållning: en viktig dimension av sammanhållningen

1.1. Det kan vara förknippat med en del svårigheter att definiera sammanhållningens territoriella dimension. Man bör dock lyfta fram de framsteg som gjorts i forskningen efter 1999, då gemenskapsakten "Utvecklingsplanering i ett europeiskt perspektiv (ESDP)" antogs.

1.2. Bedömningen av sammanhållningen får emellertid inte begränsas till enbart den ekonomiska och sociala dimensionen mätt med statistiska indikatorer för jämförelser mellan medlemsstater. Om belysningen av sammanhållningen skall bli bättre måste man även jämföra regioner inom medlemsstaterna.

1.3. Sammanhållningen bör studeras utifrån den regionala nivån, så att de skillnader i utveckling som finns mellan och inom medlemsstaterna tydligt kommer fram, och så att man kan använda en utvecklingsmodell där relationerna mellan centrum och periferi kommer i fokus.

1.4. Territoriell sammanhållning bör förstås som målet att minska skillnader i utveckling mellan europeiska regioner, vilket uppnås genom en planering av gemenskapsterritoriet som möjliggör en polycentrisk, harmonisk, balanserad och hållbar utveckling. Med hänsyn till den mellanregionala dimensionen bör den territoriella sammanhållningen uppfattas som målet att minska skillnader i utveckling och reducera territoriella och ekonomiska avvikelser mellan de europeiska regionerna genom fysisk planering och andra politiska åtgärder med betydelse för regionerna. Dessa åtgärder vidtas i huvudsak av de lokala och regionala myndigheterna och syftar till att skapa en polycentrisk och balanserad territoriell utvecklingsmodell för EU. "I detta sammanhang bör man fästa särskild uppmärksamhet vid regioner med bestående geografiska handikapp (öar, berg, glesbygd), unionens yttersta randområden och regioner med vissa särdrag (landsbygd, förorter, gränsbygd)".

1.5. Endast om man lyckas åstadkomma en modell för polycentrisk utveckling av gemenskapsterritoriet kan alla EU:s regioner utvecklas på lika villkor.

1.6. Territoriell sammanhållning nämns inte i artiklarna 2, 3 och 158 i EG-fördraget, men däremot i artikel 16 i fördraget.

Skillnader mellan territorier inom gemenskapen: belysande exempel och framtidsperspektiv

1.7. Kommittén konstaterar att skillnaderna i utveckling inom EU är särskilt stora när det gäller indikatorer som BNP per capita och arbetslöshet.

1.8. Skillnaderna är dock större när de bedöms på regional nivå än när de bedöms på nationell nivå. Spännvidden i BNP per capita 1999 vid en jämförelse mellan NUTS 2-regioner var 1,0 i förhållande till 4,7, medan den för medlemsländerna låg på 1,0 i förhållande till 2,7. Arbetslöshetsnivån vittnar också om stora olikheter. I en jämförelse för 2000 mellan NUTS 2-regionerna var spännvidden 1,0 i förhållande till 16,2, medan den var 1,0 i förhållande till 5,1 för medlemsländerna.

1.9. Om man utgår från dessa båda indikatorer och betraktar de senaste årens utveckling ser man fortfarande stora skillnader mellan NUTS II- och NUTS III-områdena, trots att skillnaderna mellan länderna har minskat.

1.10. Det är oroväckande att skillnaderna enligt dessa indikatorer har ökat i vissa medlemsländer.

1.11. Även andra statistiska indikatorer visar på skillnader mellan EU:s regioner och medlemsländer, bland annat indikatorer för demografisk utveckling, tillgänglighet, forsknings- och innovationspotential och utbildning.

1.12. Den förestående utvidgningen av EU kommer att medföra ännu större skillnader i utveckling mellan olika territorier. Utvidgningen innebär att skillnaderna i fråga om BNP och arbetslöshetsnivåer ökar betydligt på såväl nationell som regional och lokal nivå, vilket tyder på att politiken för den territoriella sammanhållningen ställs inför en stor utmaning när det gäller samtliga territoriella nivåer.

1.13. Endast om EU i denna situation visar en verklig politisk vilja att uppnå målet territoriell sammanhållning blir det möjligt att minska de nuvarande skillnaderna mellan unionens centralt belägna stadsregioner och dess yttre regioner. Utvidgningen kommer att ytterligare förstärka de skillnader som finns.

2. Regionkommitténs rekommendationer

Några rekommendationer för att främja territoriell sammanhållning

2.1. Den territoriella sammanhållningen bör bli ett politiskt mål med samma tyngd som den ekonomiska och sociala sammanhållningen.

2.2. Därför begär kommittén att artiklarna 2, 3 och 158 i EG-fördraget ändras, så att territoriell sammanhållning anges som ett av de huvudsakliga politiska målen för gemenskapen. Ändringen bör bekräftas i det framtida konstitutionella fördraget, så att EU får möjlighet göra ytterligare insatser på området.

2.3. Ökad territoriell sammanhållning för att minska skillnaderna mellan de europeiska regionerna förutsätter en ny planering av gemenskapens territorium som möjliggör polycentrisk utveckling.

2.4. Denna polycentriska utveckling kräver följande:

- Det måste antas en tydlig referensram för den territoriella sammanhållningspolitiken som kan leda till bättre samordning av insatser på olika institutionella nivåer.
- Gemenskapspolitik inom olika områden som har en stark påverkan på regionerna måste verka i samma riktning som sammanhållningspolitiken. Detta är särskilt viktigt i fråga om den gemensamma jordbrukspolitik. Dess slutliga utformning blir avgörande för om landsbygdsområdena får nytt liv eller avfolkas, särskilt när det gäller de

mest sårbara områdena. Risken är att jämvikten mellan landsbygd och städer rubbas i de berörda områdena.

- En gemensam regionalpolitik som inte begränsas till mål 1-regionerna utan omfattar de övriga regionerna genom ett nytt mål 2.

2.5. Regionalpolitiken bör förändras så att den territoriella dimensionen blir ett mål. Syftet är att denna politik skall kunna bidra till en polycentrisk utveckling av det europeiska territoriet genom att ett nätverk av små och medelstora stadsområden i randområdena växer sig starkt och blir en drivande kraft för tillväxt och utveckling. Samtidigt är det nödvändigt att bibehålla jämvikten och synergien mellan stad och land. Detta nätverk av stadskärnor skulle höja effektiviteten och konkurrenskraften för hela regionen med uppkomsten av samarbetsnätverk.

2.6. Förändringarna av gemenskapens regionalpolitik bör ske på ett sådant sätt att regionalpolitiken kopplas samman med annan politik, såsom sysselsättnings- och socialpolitiken (ESF), landsbygdsutvecklingen (EUGF) samt fiskeripolitiken (FFU).

2.7. De olika gemensamma politikområdena bör utökas med en territoriell dimension, så att de bidrar till sammanhållningsmålet. Detta förslag är särskilt viktigt för den gemensamma politik som har stora territoriella följdverkningar, t.ex. transport-, forsknings-, innovations-, jordbruks- och miljöpolitiken.

2.8. Det är absolut nödvändigt med en förbättrad samordning mellan regionalpolitiken och de olika gemensamma politikområdena. Konkurrenspolitiken och regionalpolitiken måste således vara förenliga med varandra.

2.9. ReK instämmer i åsikten att en institutionell miljö som är bättre anpassad till god förvaltning av territorierna är en förutsättning för ökad territoriell sammanhållning.

2.10. För att gemenskapens insatser ska få en mer stimulerande effekt och större genomslagskraft, krävs bättre samordning av offentliga insatser som genomförs på gemenskapsnivå, nationell nivå respektive lokal/regional nivå. Man kan exempelvis tillämpa trepartsavtal som utformas med hänsyn till den konstitutionella ordningen i de enskilda medlemsstaterna.

Brüssel den 10 april 2003.

Regionkommitténs

ordförande

Albert BORE

Yttrande från Regionkommittén om "EU:s ståndpunkt i WTO:s förhandlingsrunda om jordbruket"

(2003/C 244/06)

REGIONKOMMITTÉN HAR AVGETT DETTA YTTRANDE

med beaktande av presidiets beslut av den 12 mars 2002 att i enlighet med artikel 265 femte stycket i EG-fördraget avge ett yttrande om "EU:s ståndpunkt i WTO:s förhandlingsrunda om jordbruket" och att ge utskottet för hållbar utveckling i uppdrag att utarbeta detta yttrande,

med beaktande av kommissionens meddelande till rådet och Europaparlamentet om EU:s strategi inför WTO:s millennierunda (KOM(1999) 331 slutlig),

med beaktande av Regionkommitténs yttrande om "Jordbruksmarknadsavsnittet i Agenda 2000" (CdR 273/98 fin) (1),

med beaktande av Regionkommitténs yttrande om "EU:s ståndpunkt i WTO:s förhandlingsrunda om jordbruket" (CdR 527/99 fin) (2),

med beaktande av den så kallade utvecklingsagendan om en ny global förhandlingsrunda om handelsavtal som antogs i Doha den 14 november 2001,

med beaktande av den "Farm-Bill" som nyligen antagits i USA,

med beaktande av rådets slutsatser av den 26 oktober 1999 om EU:s strategi vid WTO-konferensen i Seattle den 30 november till 3 december 1999,

med beaktande av resultaten av ministerkonferensen i Seattle den 30 november till 3 december 1999,

med beaktande av kommissionens förslag inom ramen för halvtidsöversynen av den 22 januari 2003,

med beaktande av kommissionens förslag av den 16 december 2002 om ytterligare liberalisering av jordbrukshandeln samt ministerrådets beslut av den 27 januari 2003,

med beaktande av det kompromissförslag som lades fram den 13 februari 2003 av ordföranden i WTO:s jordbrukskommitté Stuart Harbinson, och som kommissionen ställde sig direkt avvisande till,

De regler som fastställdes i Marrakechförhandlingarnas slutakt för att slutföra den åttonde handelsrundan inom GATT samt den därav följande fortsättningen av reformprocessen från 1999 (millennierundan).

Europeiska rådets enhälliga beslut om Agenda 2000 vid mötet i Berlin den 25 mars 1999.

det utkast till yttrande som antogs av utskottet för hållbar utveckling den 20 februari 2003 (CdR 181/2002 rév.) (föredragande: Reinhold Bocklet, minister för federala frågor och Europafrågor i Bayern, D-PPE).

Yttrandet antogs enhälligt vid Regionkommitténs 49:e plenarsession den 9–10 april 2003 (sammanträdet den 9 april).

(1) EGT C 93, 6.4.1999, s. 1.

(2) EGT C 317, 6.11.2000, s. 12.

1. Inledning

1.1. WTO-förhandlingarna och globaliseringen har kommit alltmer i fokus för den politiska debatten i alla Europas regioner, i och med att förhandlingarna vid Seattlekonferensen strandade. När WTO:s förhandlingar går in i en ny fas är det viktigt att ReK, mot bakgrund av den pågående globaliseringen, utreder viken betydelse WTO:s förhandlingar har ur ett europeiskt regionalt perspektiv.

1.2. År 1994 undertecknade 117 stater ett fördrag i Marrakech som var resultatet av nästan åtta års multilaterala handelsförhandlingar inom ramen för GATT:s Uruguay-runda. Deltagarna i Uruguay-rundan kom bland annat överens om att inrätta en ny och starkare internationell organisation för att övervaka världshandeln. Den 1 januari 1995 ersattes GATT av världshandelsorganisationen, WTO, som forum för multilaterala handelsförbindelser.

1.3. Organisationen har för närvarande 146 stater som medlemmar. Tillsammans står dessa för betydligt mer än 90 % av de internationella varuflödena. Det finns fler länder som vill vara med i WTO. Världshandelsorganisationen har som målsättning att skapa en gemensam ram för handelsrelationer.

1.4. Uruguay-rundan var den första förhandlingsrundan inom GATT där man eftersträvade ett övergripande avtal om handeln med jordbruksprodukter. Resultatet blev ett avtal om jordbruket och ett om sanitära och fytosanitära åtgärder. Jordbruksavtalet var ett viktigt resultat. Det består av tre huvudområden: marknadstillträde, internt stöd och exportkonkurrens.

1.5. Beträffande marknadstillträde kom medlemsstaterna överens om att omvandla samtliga icke-tariffära importhinder (t.ex. variabla importavgifter) till maximitullar som successivt skulle tas bort under en sexårsperiod (1995–2000). Dessutom kom man överens om en lägsta nivå för marknadstillträde (antingen garanterat minsta tillträde eller nuvarande tillträde) som på grundval av tullkvoter åsätts lägre tullar. Exportstödet begränsas, både höjden på stödet och omfattningen av den export som ges stöd.

1.6. Det nationella stödet delas in i tre kategorier:

- "The yellow box" (stöd som direkt påverkar produktionsvolymen, exempelvis prisstöd över marknadsordningspriset och tullar)
- Detta stöd skall minskas med 20 % under 6 år
- "The blue box" (stöd med svagare påverkan på mängden produkter, exempelvis priskompensation enligt EU:s jordbruksreform Agenda 2000)

— Sådana stöd behöver inte avvecklas

— "The green box" (stöd som inte direkt eller i mycket liten utsträckning påverkar produktion och handel, exempelvis åtgärder för att anpassa jordbruksstrukturen, kompensationsutbetalningar för miljökrav eller för missgynnade områden)

— Sådana stöd behöver inte avvecklas

1.7. Efter de misslyckade WTO-förhandlingarna 1999 beslutade i november 2001 de 142 medlemsländerna i världshandelsorganisationen, enligt utvecklingsagendan som antogs i Doha, om en ny global förhandlingsrunda om handelsavtal. Målet med jordbruksförhandlingarna är att utveckla strategier för att få ett rättvist och marknadsorienterat system för handel. Samtidigt måste man inse hur mycket arbete som redan lagts ned på jordbruksfrågor i det nu gällande WTO-avtalet. Enligt den tidsplan som antogs i Doha skall det finnas enighet om villkoren för förhandlingarna senast den 31 mars 2003 och hela förhandlingsrundan skall vara avslutad år 2005.

1.8. Vid sidan av handelsproblemen har på senare år ytterligare frågor kommit i fokus.

— Säkerhets- och kvalitetsproblem i fråga om livsmedel har blivit allt viktigare, inte minst mot bakgrund av de senaste livsmedelsskandalerna.

— Medborgarna i Europa är mer medvetna om att jordbruket på många sätt belastar miljön.

— Det har också tillkommit ytterligare aspekter, exempelvis djurens välbefinnande och användande av genetiskt förändrade organismer.

2. Kommissionens meddelande till rådet och Europaparlamentet om EU:s strategi inför WTO:s millennierunda

2.1. Inför WTO:s millennierunda lade kommissionen fram ett dokument i Doha.

2.2. Beträffande jordbruket innehåller EU:s förhandlingsposition följande krav:

— EU:s andel av världsmarknaden skall säkerställas och tillträdet till den yttre marknaden förbättras.

— Man skall behålla ett antal befintliga bestämmelser från Uruguay-rundans jordbruksavtal, som utgör hörnstenar i EU:s jordbrukspolitik, exempelvis "the blue box" och "the green box".

- Förenligheten mellan vissa landsbygdspolitiska åtgärder och vissa miljöpolitiska åtgärder inom jordbruket skall säkerställas genom att man erkänner att jordbruket har många olika funktioner.
- Den geografiska ursprungsmärkningen skall skyddas och otillåten användning av varunamn för livsmedel och drycker förhindras.
- Konsumentskyddet skall förbättras.

2.3. Den 16 december 2002 lade Europeiska kommissionen fram ett förslag avseende jordbruksförhandlingarna i WTO, som antogs av ministerrådet den 27 januari 2003 med marginella ändringar.

2.4. Förslaget är framför allt inriktat på följande mål och huvudpunkter:

- Omfattande, stegvis liberalisering som bygger på rättvisa och balans. Detta skall uppnås genom att minska jordbrukssubventionerna, som snedvrider handeln, med 55 % och genom att minska budgetkostnaderna för exportstöd med i genomsnitt 45 %. Jordbruksmarknaderna skall också öppnas genom att man sänker tullsatsen på jordbruksvaror med i genomsnitt 36 %. Varje enskild tullsats måste sänkas med minst 15 %.
- Rättvisare och effektivare reformprocess när det gäller fördelningen av bördorna: Exportkrediter skall kontrolleras hårdare. Det är viktigt att man särskilt tar upp (i) användningen av livsmedelsprogram som ett sätt att lösa överskottsproblematiken samt (ii) statliga handelsföretag. Klausulen "de minimis", om avtal av mindre betydelse, ska inte bibehållas.
- Hänsyn till utvecklingsländernas särskilda position: Tillgången till marknaden skall underlättas och livsmedelssäkerheten förbättras. Samtliga industrialiserade länder skall följa EU:s initiativ "Allt utom vapen" (EBA) och tullfritt importera samtliga varor från de fattigaste länderna. Industriländerna skall också säkerställa att minst 50 % av de jordbruksprodukter utvecklingsländerna exporterar till industriländerna befrias från importtullar. Slutligen bör utvecklingsländernas egna åtgärder för att höja livsmedelssäkerheten inte omfattas av minskningarna. Utvecklingsländerna skall, vid genomförandet av agendan från Doha, kunna ha mindre omfattande sänkningar och en lägre genomförandeperiod.
- Erkänna EU:s jordbruksmodell. Man bör inte kräva någon minskning när det gäller interna stödåtgärder för att exempelvis bevara den biologiska mångfalden, främja landsbygdsutveckling, förbättra djurskyddet och skydda konsumenterna, eftersom sådana åtgärder återspeglar krav från samhället och konsumenterna i EU.

2.5. Ordföranden i WTO:s jordbrukskommitté Stuart Harbinson har lagt fram två kompromissförslag för WTO-förhandlingarna på jordbruksområdet, det första den 12 februari 2002 och det andra den 18 mars 2003. Harbinsons förslag förkastades både av kommissionsledamöterna Fischler och Lamy och av EU:s jordbruksministrar i rådet (jordbruk) i mars 2003.

Även en majoritet av WTO-medlemmarna avvisade Harbinsons kompromissförslag. I huvudsak innebär förslaget följande:

- Att underlätta tillträdet till marknaden i alla medlemsstater genom reducerade tullsatser i alla tre tariffkategorierna med 40–60 %.
- Att minska åtgärderna inom "Blue Box" med 50 %.
- Att minska åtgärderna inom "Yellow Box" med 60 %.
- Att sänka exportstödet med 50 %.
- Att, när det gäller "de minimis"-klausulen, införa en minskning med 5,0 till 2,5 % i industrialiserade stater.

Med utgångspunkt i dessa förslag och WTO:s utkast till jordbruksavtal drar ReK följande slutsatser.

3. Regionkommitténs slutsatser

3.1. Europeiska unionen måste även i fortsättningen ha en ledande roll i de kommande WTO-förhandlingarna. Europeiska unionens linje måste vara att ha en konsekvent, offensiv strategi för att säkerställa främjandet av även andra aspekter än de handelsmässiga och åtagandet beträffande utveckling, samtidigt som man bevarar de viktigaste gemenskapspolitiska målen i fråga om ett mångfunktionellt jordbruk.

3.2. Kommissionens mandat bör stödjas av alla medlemsstater och respekteras som riktlinje. Unionen måste uppträda enligt för att på bästa sätt kunna värna gemensamma europeiska intressen.

3.3. Förhandlingarna måste hela tiden inriktas på bevarandet av den genetiska och biologiska mångfalden, särskilt genom att man genomför åtgärderna i Cartagena-protokollet om biosäkerhet som bifogats konventionen om biologisk mångfald. Man bör dock inte förhindra att godkända biotekniska metoder används inom jordbruket, eftersom man inte får utestänga de europeiska jordbrukarna från de långsiktiga ekonomiska fördelar biotekniken medför. WTO:s medlemsländer bestämmer självständigt om utnyttjandet av bioteknik.

3.4. Resultatet av WTO-förhandlingarna måste ge utrymme för en tillräcklig regional differentiering i fråga om insats av medel, val av instrument och jordbruksteknik. Det måste skapas en ram som är giltig i hela världen och som kan ta hänsyn till specifika regionala krav utan att diskriminera andra.

3.5. EU:s jord- och skogsbruk måste även fortsättningsvis kunna

- garantera en säker och stabil försörjning med sunda produkter av hög kvalitet, både vad gäller sådana som är avsedda som livsmedel och sådana som inte är avsedda som livsmedel,
- bedriva en exportpolitik som ger EU:s lantbrukare en konkurrenskraftig ställning på världsmarknaderna,
- bibehålla arbetsplatser på landsbygden och upprätthålla sysselsättningen inom jordbruket samt göra det möjligt för de sektorer som ligger före och efter i produktionskedjan att få tillräcklig inkomst.

3.6. Europeiska unionens mandat inför WTO-förhandlingarna måste vara bundet till besluten i Agenda 2000 och möjliggöra att reglerna om mjölkkvoterna och marknadsordningen för socker kan fortsätta att gälla efter år 2008. Detsamma bör gälla för andra viktiga sektorer såsom olje-, ris- och bomullssektorn. Dessutom måste mandatet även vara överensstämmande med de riktlinjer som kommissionen har lagt fram beträffande den gemensamma jordbrukspolitiken och landsbygdsutvecklingspolitiken.

3.7. Kommittén stöder Europaparlamentets uppmaning att man i Doharundan skall koncentrera sig på utveckling i kampen mot fattigdom. ReK stöder därför också planerna på särskilda och ambitiösa bestämmelser för utvecklingsländerna, samtidigt som man bevarar de viktigaste gemenskapspolitiska målen i fråga om ett mångfunktionellt jordbruk och en hållbar utveckling. Någon ytterligare öppning av EU:s jordbruksmarknad – förutom de nya förmånstullarna inom ramen för initiativet för de 48 fattigaste utvecklingsländerna (LDC-länderna; "allt utom vapen") – finns det inte plats för, eftersom det skulle utgöra ett allvarligt hot mot viktiga marknadsordningsområden, exempelvis marknadsordningarna för socker och ris.

3.8. Stödåtgärderna måste vara jämförbara vilket även gäller instrument som exportkrediter, inkomstbortfallsförsäkringar, transportstöd och marknadsorganisationer, koppling av hjälpinsatser i form av livsmedelsprogram och lån till tredje land till köp av vissa varor (i huvudsak jordbruksprodukter) från långivande land. Vissa handelspartner, exempelvis USA och Australien, använder allt mer sådana instrument som stödåtgärder och de omfattas ännu inte av WTO:s regler.

3.9. Målsättningarna i EU:s strategi för hållbar utveckling, så som de beslutades på Europeiska rådets möte i Göteborg år 2001, måste också utgöra utgångspunkt för regleringen av den globala handeln med jordbruksprodukter. Det finns ett globalt intresse av att följa ekologiska normer och införa sociala miniminormer.

3.10. Därför bör Europeiska unionen sträva efter att snabbt inkludera bindande normer för skydd av miljö, växter och djur liksom standarder för konsumentskydd och hälsa samt sociala miniminivåer i internationella avtal och därmed kunna infria de europeiska konsumenternas krav. Dessa avtal måste ha en tillräckligt stark koppling till WTO-avtalet för att efterlevnaden skall säkerställas. En bindande överenskommelse som stärker djurskyddet vore mycket positivt.

3.11. EU:s normer och kontroller beträffande livsmedelssäkerhet, samt ovannämnda normer, måste bli internationellt erkända och garanterade. Importvaror skall kontrolleras och måste uppfylla europeiska normer eller jämförbara normer. Om de vetenskapliga åsikterna i olika länder skiljer sig åt bör länderna låta försiktighetsprincipen vara avgörande vid import av produkter.

3.12. WTO:s regler måste tillåta full kompensation för kostnader till följd av strängare europeiska produktionsnormer som inte tillämpas inom ramen för WTO. Sådana kostnader får inte räknas med i bedömningen av "producentsubventions-ekvivalenten" (PSE).

3.13. Under Uruguay-rundan kom man överens om att andra WTO-partner inte kan ifrågasätta de överenskommelser som gäller till och med år 2003 ("fredsklausulen"). Tidsfristen för denna "fredsklausul" löper snart ut och den måste därför förlängas för att undvika att de förhandlingar som skall påbörjas undermineras av ensidiga aktioner från WTO-partnerländer. En ny fredsklausul bör förhandlas fram under millennierundan.

3.14. Ett ensidigt avstående från de marknads- och prispolitiska åtgärder som ännu är möjliga inom ramen för de nuvarande WTO-reglerna och därmed en automatisk avveckling av det yttre skyddet är eftergifter till övriga WTO-partner, som inte är bundna till krav på lämpliga och konkreta motprestationer, som t.ex. att dessa länder erkänner och respekterar principen om gemenskapspreferens och den särart som präglar den största delen av det europeiska jordbruket på grund av dess många funktioner.

ReK menar att ytterligare avveckling av de nuvarande marknadsordningarna för jordbruksprodukter inom EU kan leda till fluktuationer både när det gäller pris och kvantiteter och att detta går stick i stäv med målsättningen att stabilisera och stödja jordbruksinkomsterna. Därför uppmanar Regionkommittén kommissionen att inte utan mycket starka skäl föreslå att marknadsordningarna avvecklas ytterligare.

3.15. Regionkommittén stöder kommissionens strävanden att åstadkomma en balanserad förhandlingsrunda och att ta nödvändig hänsyn till det europeiska jordbrukets regionala särdrag vid WTO-förhandlingarna. Vi uppmanar kommissionen att lyfta fram följande teman under förhandlingarna:

- Att ministerrådets beslut av den 26 januari 2003 skall stå fast. I detta nådde man fram till en gemensam ståndpunkt om gemenskapens förhandlingsförslag
- Att hänsyn tas även till icke-kommersiella frågor.
- Att man ska stå emot trycket från Cairns-gruppen om ökad liberalisering.

3.16. ReK uppmanar kommissionen att kritiskt granska den nya amerikanska jordbrukslagstiftning (Farm-Bill), som antagits av båda kamrarna i det amerikanska parlamentet och skrivits under av president Bush i maj 2002, och att föra upp den på dagordningen för WTO-mötet. Lagen innebär att de amerikanska jordbruksutgifterna ökar ytterligare – med mer än 80 miljarder dollar – under de kommande 10 åren. Den senaste utvecklingen inom den amerikanska jordbrukspolitiken är beklaglig eftersom den innebär ett avståndstagande från de mål som fastställdes i Doha.

3.17. ReK stöder kommissionen i dess ambition att hålla fast vid sin linje att integrera den europeiska jordbruksmodellen i WTO:s överenskommelser, eftersom det är enda sättet att på lång sikt bevara en fungerande landsbygd i Europas regioner.

3.18. ReK är positiv till att de fattigaste länderna befrias från tullsatsen inom EU genom initiativet "Allt utom vapen", vilket är en angelägen insats för att de fattigaste länderna (LDC-länderna) ska kunna utvecklas ekonomiskt. Samtidigt

uppmanar ReK kommissionen att utesluta sockermarknaden från de kommande förhandlingarna, eftersom sjunkande sockerpriser skulle pressa både EU:s och AVS-ländernas sockerproducenter hårt.

3.19. Ministerrådet gav i juli 2002 kommissionen i uppgift att förhandla fram ett nytt importsystem för spannmål med WTO:s partner. Målsättningen är att förhindra att EU översköljs av lågprisimport från andra länder. Därför skall världsmarknadspriset inte bara avgöras av priserna på spannmålsbörsen i Chicago utan också av priser inom andra regioner i världen som räknas om till reala världsmarknadspriser. Med tanke på de låga spannmålspriserna inom EU uppmanas kommissionen att arbeta för de europeiska spannmålsproducenternas intressen vid förhandlingarna.

3.20. Regionkommittén föreslår ett nära samarbete med kommissionen så att nödvändig hänsyn tas till det europeiska jordbrukets regionala särdrag vid WTO-förhandlingarna.

3.21. ReK anser att de eftergifter för liberaliseringssträvanden som nämns ovan går utöver ramarna i den slutliga överenskommelsen under den senaste Uruguay-rundan. Resultatet av WTO:s förhandlingar får dock inte gå utanför de beslut som fattades i Berlin. EU:s förhandlingsposition får inte försvagas av alltför stora eftergifter i inledningsskedet.

3.22. ReK uppmanar kommissionen att säkerställa tillräcklig säkerhet i den konventionella och ekologiska jordbruksproduktionen när sektorn öppnas för genmodifierade organismer (GMO).

3.23. EU skall inte sluta bilaterala handelsavtal med länder utanför EU innan man vet resultatet av förhandlingarna i WTO. Förhandlingsresultatet får inte innebära ytterligare eftergifter som påverkar det europeiska jordbruket negativt.

Bryssel den 9 april 2003.

Regionkommitténs

ordförande

Albert BORE

Yttrande från Regionkommittén om "Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om kvaliteten på badvatten"

(2003/C 244/07)

BAKGRUND

Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om kvaliteten på badvatten (KOM(2002) 581 slutlig – 2002/0254 (COD)).

Rådets beslut av den 13 november 2002 att i enlighet med artikel 175.1 i EG-fördraget rådfråga Regionkommittén om detta ärende.

Ordförandens beslut av den 23 januari 2003 att ge utskottet för hållbar utveckling i uppdrag att förbereda yttrandet.

Regionkommitténs yttrande om kommissionens meddelande till Europaparlamentet och rådet om "Utarbetande av en ny badvattenpolitik", CDR 97/2001 fin (1).

Det utkast till yttrande som antogs av utskottet för hållbar utveckling den 20 februari 2003 (CdR 17/2003 rév.). Föredragande: Francesc Antich i Olivier, regionpresident i regionen Balearerna (E-PSE).

I enlighet med EU-fördraget skall miljöhänsyn integreras i gemenskapens politik, särskilt i syfte att säkerställa en hållbar utveckling.

Med beaktande av ovanstående antog Regionkommittén enhälligt följande yttrande vid sin 49:e plenarsession den 9–10 april 2003 (sammanträdet den 9 april).

1. Allmänna kommentarer

1.1. Regionkommittén välkomnar förslaget till Europaparlamentets och rådets direktiv om kvaliteten på badvatten. Tillämpningen av de nya bestämmelserna kommer att leda till ett bättre hälsoskydd för EU-medborgarna och andra besökare på badplatser, samt få mycket positiva följder för miljön.

1.2. Kommittén anser att denna politik kan bidra till en samstämmig och hållbar ekonomisk utveckling som framför allt kommer att gynna berörda medborgare samt förbättra miljön. Turist- och fritidssektorn, som är mycket viktig för många medlemsstater i EU, kommer utan tvekan att dra fördel av strikta kvalitetsregler för våra vatten som ger konsumenterna och användarna säkerhet och förtroende.

1.3. Direktivet kommer att bidra till att förbättra informationen till konsumenterna och användarna, samt garantera en viss säkerhet och ett utbud där hälso- och miljöskydd i samspel med ekonomisk och social utveckling utgör slutmålet.

1.4. I direktivet överväger man om områden som drabbats av naturkatastrofer skall strykas från förteckningen. Mot bakgrund av beklagliga händelser som fartygsförlisningarna

Erika och *Prestige* bör även denna typ av olyckor omfattas av de skyddsåtgärder som fastställs i förslaget till direktiv.

1.5. I enlighet med de principer som ligger till grund för vitboken om styrelseformer i EU, anser Regionkommittén att det är viktigt att den lokala och regionala nivån deltar i större utsträckning i tillämpningen av direktivet om kvaliteten på badvatten. Direktivet skulle därmed kunna tillämpas mer effektivt och även anpassas bättre till befogenhetsfördelningen i varje medlemsstat, och då särskilt de lokala och regionala myndigheternas befogenheter.

1.6. Kommittén understryker vikten av rena badvatten för hälsan. Av denna anledning är det ett betydelsefullt åliggande för medlemsstaterna att hålla allmänheten informerad om vattnets aktuella tillstånd i varje område. Denna information måste vara tydlig, lättförståelig och inte för teknisk. Den måste också spridas i tid. Det är därför viktigt att typgodkänna informationen och dra nytta av de möjligheter som informationssamhället erbjuder för att uppnå detta mål. I detta hänseende är de lokala och regionala myndigheternas arbete av avgörande betydelse. Kraven på myndigheter vad gäller distribution av information om badvatten måste stämma överens med kraven i det nya direktivet om allmänhetens tillgång till miljöinformation. Av dessa skäl bör man överlåta till de lokala och regionala myndigheterna att utforma informationen i linje med subsidiaritetsprincipen. Direktivet bör följaktligen begränsa informationsplikten till följande minimikrav:

(1) EGT C 357, 14.12.2001, s. 51.

- Allmän beskrivning av badplatsen utan hänvisning till profilerna.
- Presentation och utvärdering av aktuella undersökningsresultat samt listplacering de senaste tre åren.
- Strykningar från badplatsförteckningen och eventuella skäl till detta.

1.7. Kommittén välkomnar att man i det nya direktivet inriktar sig på att förbättra hälsolivåren genom förutseende åtgärder på badplatser, och inte endast begränsar sig till de nödvändiga regelbundna vetenskapliga analyserna. Denna nya strategi kommer i stor utsträckning att förenkla förvaltningsåtgärder från de behöriga myndigheternas sida på varje nivå. Dessa åtgärder kommer även att kunna anpassas bättre till både sötvatten- och kustområdenas särskilda förhållanden.

1.8. Kommittén stöder klassificeringen i dåliga, goda och utmärkta badplatser. Även om ett område ur ren hälsosynpunkt bör karakteriseras som lämpligt eller olämpligt, skall distinktionen mellan två godkända vattentyper gynna de myndigheter som verkligen anstränger sig att uppnå bästa kvalitet. Denna åtgärd främjar en konstant förbättring av tillståndet hos de badvatten som redan är lämpliga.

1.9. Kommittén välkomnar minskningen av antalet parametrar i det nya direktivet och de minskade kostnaderna som detta innebär, men noterar att utvärderingen kan ge resultat som saknar trovärdighet. Vi efterlyser därför ett flexiblere förfarande som vid behov kan ändras. Man bör inte utesluta möjligheten att införa nya parametrar till följd av vetenskapliga framsteg som tyder på att det är lämpligt att genomföra vissa prov. Dessa förbättringar bör kunna genomföras utan att direktivet behöver ändras.

1.10. Kommittén välkomnar också att man i direktivet uttryckligen nämner toxisk algbloomning och utbredningen av makroalger i enlighet med kommitténs begäran i ett tidigare yttrande om badvattenpolitiken (CdR 97/2001 fin). Kommittén rekommenderar att man även beaktar föroreningar av algslem. Man bör fortsätta studera dessa fenomen och följderna för badare och ekosystem samt för kvaliteten på badvatten.

1.11. Kommittén vill fästa uppmärksamheten på de problem som kan uppstå på grund av att badplatserna kan ligga i skyddade livsmiljöer och fågelskyddsområden och utnyttjas av stora mängder sjöfåglar. Här måste problemen lösas på ett adekvat sätt med hänsyn till rättmätiga fritidsintressen.

2. Kommentarer med avseende på de lokala och regionala myndigheternas prioriteringar

2.1. Med tanke på att det nya badvattendirektivet föreskriver att ansvaret skall fördelas mellan EU, medlemsstaterna och deras regioner på ett fördriktigt sätt, anser kommittén att det är viktigt att representanter för de lokala och regionala myndigheterna deltar aktivt i den föreskrivande kommittén och i den kommitté som nämns i artikel 20.

2.2. Enligt direktivet är de lokala och regionala myndigheternas deltagande i utformningen av informationskanaler till konsumenterna av avgörande betydelse för att förbättra tillgången till information och därmed förstärka användarnas förtroende.

2.3. Vad gäller bedömningen av de ekonomiska effekterna och näringslivseffekterna leder en förbättrad badvattenkvalitet till andra positiva effekter som direkt förbättrar folkhälsan samt det ekonomiska och sociala välbefindandet hos de människor som bor i dessa områden. En förbättrad badvattenkvalitet bidrar även till en hållbar utveckling av turistsektorn. Kommissionen bör, i samarbete med lokala och regionala myndigheter, ytterligare analysera de eventuella konsekvenserna för den hållbara utvecklingen inom turistsektorn. Analysen bör omfatta en granskning av de kostnader som det innebär för lokalsamhällena att stänga badplatser för att iaktta de nya, striktare normer som kommissionen föreslår.

2.4. Eftersom medlemsstaternas åligganden i fråga om tillsyn genomförs av de lokala och regionala myndigheterna menar kommittén att direktivets tillämpningsområde skall inskränkas till bad. Andra fritidsaktiviteter bör inte föras in, och de hänvisningar som finns till detta bör strykas. Kvalitetskrav på vatten för andra fritidsaktiviteter bör i förekommande fall regleras i ett dotterdirektiv.

2.5. Kommissionen har visserligen genomfört undersökningar i samband med utarbetandet av direktivet, men kommittén anmodar ändå kommissionen att göra en mer detaljerad och representativ utvärdering av kostnaderna för att genomföra översynen.

3. Rekommendationer

Regionkommittén föreslår följande ändringar i förslaget till Europaparlamentets och rådets direktiv om kvaliteten på badvatten:

3.1. Med tanke på de omfattande åtgärder som det innebär att utarbeta en badvattenprofil enligt artikel 6 bör detta bara vara obligatoriskt i fråga om badvatten som klassats som "dåligt" enligt artikel 9.

3.2. Avseende artikel 6 och i ljuset av oljefartygsolyckorna *Erika* och *Prestige* – vilka endast är några av ett otal olyckor vid Europas kuster som fått allvarliga följder för miljön – föreslår kommittén att man skall granska vilka åtgärder som kan bidra till att undvika allvarliga skador på vattnet och återupprätta konsumenternas förtroende. Direktivet bör bland annat omfatta möjligheten att under dessa och liknande omständigheter tillfälligt stryka badplatser från förteckningen. Målet är att kvalitetssynen på dessa badplatser inte skall påverkas negativt av miljökatastrofer, och att försäkra sig om att en badplats som förs upp på listan igen under alla omständigheter uppfyller samtliga säkerhets- och hälsogarantier.

3.3. Beträffande artikel 7.4 och 7.5 föreslår vi att inte endast naturkatastrofer, utan även andra katastrofer, skall kunna ligga till grund för att badplatser stryks från övervakningsplanen, till exempel olyckorna med fartygen *Prestige* och *Erika*.

3.4. ReK menar att det är rimligt att extremt högt vattenstånd anges som skäl för att senarelägga tidsplanen för kontrollerna, eftersom detta inverkar menligt på vattenkvaliteten. Kommissionen bör underrättas i samband med årsrapporten om badsäsongen.

3.5. I fråga om artikel 12.3 i förslaget till direktiv anser kommittén att man bör säkerställa att de behöriga offentliga myndigheterna, som ofta är lokala och regionala myndigheter, disponerar över nödvändiga medel och har den kapacitet som behövs för att hantera krissituationer. Beredningsplaner enligt artikel 12 bör bara utarbetas i sådana fall där det föreligger en utomordentligt akut situation. Man bör till och med överväga att stryka artikel 12.

3.6. Kommittén föreslår att direktivförslagets artikel 13 kompletteras med en undantagsregel i linje med de allmänna

kommentarerna under punkt 1.9. Enligt denna regel skall badvattnet anses vara förenligt med direktivet

- om man inte konstaterat fortsatta överskridanden av gränsvärden efter enstaka sådana fall och efter kontroll och analys i efterhand,
- om ansvariga myndigheter varnat allmänheten eller utfärdat kortvarigt badförbud för den period då gränsvärdena överskreds.

3.7. Avseende artikel 16.1 är det rimligt att de lokala och regionala myndigheterna görs direkt delaktiga i utformningen och spridningen av information om kvaliteten på badvatten. Informationen kommer därmed att förbättras eftersom de lokala och regionala myndigheterna är de som bäst känner till området och de människor som informationen riktar sig till.

3.8. Artikel 16 bör utökas med en ny punkt, nummer 5, som fastställer en praktisk modell för information till allmänheten i hela EU. Kommittén uppmanar därför kommissionen att finansiera pilotprojekt i olika regioner i Europa för att utveckla en modell som både gäller sötvatten och kustvatten. Dessa projekt skulle kunna genomföras under de två år som medlemsstaterna har på sig att överföra direktivet till nationell lagstiftning.

3.9. Beträffande artikel 20 föreslår kommittén att de lokala och regionala myndigheterna skall bidra med information vid fastställandet av de vetenskapliga och tekniska detaljerna i direktivet, eftersom de bäst känner till badvattnets tillstånd. Det skulle därför vara lämpligt om de lokala och regionala myndigheterna var representerade i den kommitté som skall bistå kommissionen i anpassningen av direktivet till den tekniska utvecklingen.

3.10. Vad gäller kommentarerna till "finansieringsöversikt för rättsakt", och för att pilotprojekten som nämns i punkt 3.5 i rekommendationerna skall kunna genomföras, är det nödvändigt att anslå ytterligare medel för att täcka nödvändiga kostnader.

Bryssel den 9 april 2003.

Regionkommitténs

ordförande

Albert BORE

Yttrande från Regionkommittén om "Meddelande från kommissionen till rådet och Europaparlamentet: Mot en strategi för att skydda och bevara den marina miljön"

(2003/C 244/08)

BAKGRUND

Meddelandet från kommissionen till rådet och Europaparlamentet: Mot en strategi för att skydda och bevara den marina miljön (KOM(2002) 539 slutlig).

Kommissionens beslut av den 2 oktober 2002 att i enlighet med artikel 265 första stycket i EG-fördraget rådfråga Regionkommittén om detta ärende.

Presidiets beslut av den 12 mars 2002 att ge utskottet för hållbar utveckling i uppdrag att förbereda yttrandet.

Regionkommitténs yttrande om det sjätte miljöhandlingsprogrammet (CdR 36/2001 fin)⁽¹⁾.

Det utkast till yttrande (CdR 24/2003 rév. 1) som antogs av utskottet för hållbar utveckling den 20 februari 2003. Föredragande: Wim van Gelder, provinsguvernör i Zeeland (NL-PPE).

Med beaktande av ovanstående antog Regionkommittén enhälligt följande yttrande vid sin 49:e plenarsession den 9 och 10 april 2003 (sammanträdet den 9 april).

1. Regionkommitténs kommentarer

1.1. Regionkommittén välkomnar utarbetandet av en europeisk strategi för att skydda och bevara den marina miljön i linje med kraven i det sjätte miljöhandlingsprogrammet.

1.2. Regionkommittén håller med om att det krävs en gemensam, övergripande politik på EU-nivå för att skydda den marina miljön, med tanke på dagens regionala och sektoriella uppsplittring.

1.3. Regionkommittén är övertygad om att sunda hav och oceaner, inbegripet kuster och flodmynningar (dvs. den marina miljön) är av väsentlig betydelse ur såväl ekologisk som ekonomisk och social synvinkel.

1.4. Regionkommittén vill dessutom framhålla betydelsen av en sund marin miljö för våra kommuner och regioner. Motsatsen bevisas för närvarande av oljetankern Prestiges förlisning och dess katastrofala följder för städerna och byarna utmed norra Spaniens kust och därefter Tricolor-katastrofen utanför Flanderns och sydvästra Nederländernas kust.

1.5. Regionkommittén skulle välkomna ett strategiskt, alleuropeiskt synsätt på sådana katastrofer som handhas av Europeiska byrån för sjösäkerhet. Ett av byråns mål borde därför vara att säkerställa att instrument för katastrofbekämpning omedelbart inrättas efter en olycka, och att dessa utan dröjsmål kan användas för kontroll av föroreningar i samband med sjöfartsolyckor.

1.6. Regionkommittén inser att människans många aktiviteter till sjöss och på land utgör ett stort hot mot en sund marin miljö. Det handlar bland annat om utsläpp av farliga ämnen och näringsämnen, utvinning av olika produkter ur den marina miljön (fisk, olja, sand, grus, energi, m.m.) och om all verksamhet som ligger bakom klimatförändringarna.

1.7. Regionkommittén är övertygad om att effekterna av de hot som finns mot en sund marin miljö är mycket svåra eller helt omöjliga att komma till rätta med. Många skador går inte att reparera eftersom de processer som satts igång sker i stor skala. I största möjliga mån bör vi verka för att slippa vidta åtgärder först när skadan väl har skett och i stället arbeta med förebyggande åtgärder på lång sikt som bygger på försiktighetsprincipen.

1.8. Regionkommittén betonar att ett långsiktigt hållbart utnyttjande av haven måste bygga på en ekosystembaserad strategi. Det är endast då som haven kan utnyttjas utan att det skadar ekosystemen, annan verksamhet eller kommande generationer. Ekosystembaserade strategier måste tillämpas globalt.

⁽¹⁾ EGT C 357, 14.12.2001, s. 44.

1.9. Regionkommittén anser att den fysiska planeringen bör ges större uppmärksamhet som styrinstrument för att förverkliga ett långsiktigt hållbart resursutnyttjande. Resursutnyttjandet bör vara långsiktigt hållbart när man ser till dess omfattning och metoder, och även i fråga om platsen för resursutnyttjandet. Fysisk planering kan ses som ett sätt att tillämpa försiktighetsprincipen konkret och bör inte användas enbart i de särskilda skyddade områdena utan även utanför dessa områden. Man bör utifrån ett helhetsperspektiv över EU:s havsområden formulera konkreta bestämmelser på området fysisk planering.

1.10. Regionkommittén anser att vi inte kan uppnå ett hållbart utnyttjande av haven om det saknas stöd för detta i regionerna och kommunerna. Interaktiv planering kan spela en viktig roll i detta avseende. Hänsyn bör tas till detta vid vidareutvecklingen av den övergripande strategin.

1.11. Regionkommittén anser att politiken inte bara bör integreras med andra politikområden på EU-nivå, utan att detta även bör ske på regional och lokal nivå. Detta torde inverka positivt på den regionala och lokala acceptans som krävs för politiken och för att den fysiska planeringen skall kunna användas som styrinstrument för ett hållbart utnyttjande av den marina miljön.

1.12. Regionkommittén håller med kommissionen om att det saknas tillräcklig kunskap på området. Kunskaperna måste öka.

1.13. Regionkommittén inser samtidigt att vi inte har råd att avvakta till dess att vi skaffat oss all kunskap. Det finns också gränser för kunskapsinhämtningen. I samband med att politiken utformas, bör hänsyn tas till dessa begränsningar. Försiktighetsprincipen bör också stå i centrum när politiken utarbetas. Principen bör också tillämpas när bestämmelser och åtgärder genomförs. Begreppet "miljövänliga fartyg" är ett exempel på detta som bör stödjas aktivt.

1.14. Regionkommittén stöder EU-kommissionär Loyola de Palacios politik när det gäller ett påskyndat införande av krav på dubbelskrov på fartyg, utbildningskraven samt yrkeskompetensen hos sjöfolk.

1.15. Regionkommittén anser att man skulle kunna ta sig an de problem som hänger samman med den marina miljön på ett effektivare sätt om kostnaderna för (potentiella) miljökador läggs hos dem som orsakar skadorna. Miljökostnaderna skulle på så sätt kunna inkluderas i företagets finansiella redovisning och potentiella miljökador skulle kunna inkluderas i försäkringspremierna för t.ex. fartyg.

1.16. Regionkommittén betonar att problemställningen är mycket komplicerad och att ett meddelande inte kan utgöra själva strategin, utan endast ett steg på vägen mot en strategi. Regionkommittén uppskattar att de föreslagna åtgärderna ses som processer. Kommittén undrar dock om vissa åtgärder inte skulle ha kunnat utformas på ett mer konkret sätt. Många mål saknar också angivelser om när ett mål skall ha uppnåtts och

Regionkommittén anser att det vore fullt realistiskt att fastställa sådana tidsangivelser.

1.17. Regionkommittén undrar om och när kommissionen avser att lägga fram ett meddelande i vilket kommissionen presenterar en strategi (med mer konkreta åtgärder).

2. Regionkommitténs rekommendationer

2.1. Regionkommittén rekommenderar att hänsyn uttryckligen måste tas till försiktighetsprincipen, eftersom det finns gränser för kunskapsutvecklingen på området och med tanke på att det är i det närmaste omöjligt att helt komma till rätta med skadorna på de marina ekosystemen. Detta bör framför allt återspeglas genom följande:

2.1.1. Man bör använda fysisk planering och miljökonsekvensutredningar som styrinstrument i större utsträckning, och inte enbart i särskilda skyddade områden.

2.1.2. Förslag till hur miljökostnader kan integreras i företagets finansiella redovisning bör utarbetas.

2.1.3. Incitament bör tas fram för att utveckla begreppet "miljövänliga fartyg".

2.2. Regionkommittén rekommenderar att politiken inte bara integreras med övriga politikområden på EU-nivå utan även på regional nivå. Modellen med regionala rådgivande fiskeriråd, som omnämns i åtgärd 20 och i vilken även berörda lokala myndigheter medverkar, kan exempelvis utvidgas till att omfatta alla berörda sektorer i stället för att man, såsom föreslås i åtgärd 20, tillämpar denna modell inom andra sektorer.

2.3. Regionkommittén rekommenderar att EU verkar för att ekosystembaserade strategier genomförs globalt.

2.4. Regionkommittén rekommenderar att man i kommissionens strategi skall beakta och ta itu med risken för ett större radioaktivt utsläpp i samband med en olycka eller incident under transport av radioaktiva ämnen.

2.5. Regionkommittén rekommenderar att mål 9, 10 och 12 förses med tidsangivelser om när dessa mål skall ha uppnåtts.

2.6. Regionkommittén rekommenderar att åtgärderna 7 och 9 formuleras på ett mer konkret sätt.

2.7. Regionkommittén rekommenderar att kommissionen utarbetar en övergripande strategi i linje med åtgärd 19.

2.8. Med utgångspunkt i dessa rekommendationer föreslår Regionkommittén följande ändringsförslag.

ÄNDRINGSFÖRSLAG

ÄNDRINGSFÖRSLAG 1

Punkt 7 – Mål

Ändra enligt följande:

Befintlig text	Ändringsförslag
<p>Eutrofiering</p> <p>Mål 5</p> <p>Målet är här att senast 2010 eliminera de eutrofieringsproblem som orsakats av människan genom att gradvis minska tillförseln av näringsämnen från mänsklig verksamhet till den marina miljön då de – direkt eller indirekt – kan förmodas medföra sådana problem. I de fall man inte har angett några regionala mål för att minska eutrofieringen kommer man att fastställa särskilda regionala åtgärder och tidsfrister för att uppnå detta mål i samarbete med de regionala havskonventionerna</p>	<p>Eutrofiering</p> <p>Mål 5</p> <p>Målet är här att <u>(i enlighet med ramdirektivet för vatten) senast 2010 eliminera minska</u> de eutrofieringsproblem som orsakats av människan genom att gradvis minska tillförseln av näringsämnen från mänsklig verksamhet till den marina miljön då de – direkt eller indirekt – kan förmodas medföra sådana problem. I de fall man inte har angett några regionala mål för att minska eutrofieringen kommer man att fastställa särskilda regionala åtgärder och tidsfrister för att uppnå detta mål i samarbete med de regionala havskonventionerna</p>

Motivering

Tidsplanen i kommissionens strategi att senast 2010 eliminera eutrofieringsproblemen är orealistisk framför allt för kommunernas och regionernas del.

ÄNDRINGSFÖRSLAG 2

Punkt 7 – Mål

Lägg till följande:

Befintlig text	Ändringsförslag
<p>Mål 9</p> <p>Målet är att minska sjöfartens miljöpåverkan genom att utveckla begreppet "miljövänliga fartyg".</p>	<p>Mål 9</p> <p>Målet är att minska sjöfartens miljöpåverkan genom att <u>senast 2010 utveckla begreppet "miljövänliga fartyg", som skulle innefatta utveckling av en "svart låda" för fartyg liknande, den som används i flygplan, som skulle registrera viktig information om säkerhet och förebyggande av föroreningar.</u></p>

ÄNDRINGSFÖRSLAG 3

Punkt 7 – Mål

Lägg till följande:

Kommissionens förslag	Ändringsförslag
Mål 10 Målet är att uppnå ett miljötillstånd där föroreningsnivåerna inte har några större effekter på eller medför risker för människors hälsa och välbefinnande.	Mål 10 Målet är att <u>senast 2010</u> uppnå ett miljötillstånd där föroreningsnivåerna inte har några större effekter på eller medför risker för människors hälsa och välbefinnande.

ÄNDRINGSFÖRSLAG 4

Punkt 7 – Mål

Lägg till följande:

Kommissionens förslag	Ändringsförslag
Mål 12 Målet är att effektivisera samordningen och samarbetet mellan olika institutioner och regionala och globala konventioner, kommissioner och avtal som reglerar skyddet av haven.	Mål 12 Målet är att <u>senast 2006</u> effektivisera samordningen och samarbetet mellan olika institutioner och regionala och globala konventioner, kommissioner och avtal som reglerar skyddet av haven.

ÄNDRINGSFÖRSLAG 5

Punkt 8.1 – Politiska åtgärder

Ändra enligt följande:

Kommissionens förslag	Ändringsförslag
81. Eftersom det är troligt att detta leder till att man utser särskilda skyddade områden som får konsekvenser för pågående sektoriell verksamhet kommer kommissionen att ta upp frågan om integrering av naturskyddsåtgärder och de olika sektoriella verksamheter som påverkar den marina miljön, inbegripet fysisk planering och tillämpning av strategiska miljöbedömningar.	81. Eftersom det är troligt att detta leder till att man utser särskilda skyddade områden som får konsekvenser för pågående sektoriell verksamhet kommer k Kommissionen att <u>skall</u> ta upp frågan om integrering av naturskyddsåtgärder och de olika sektoriella verksamheter som påverkar den marina miljön, inbegripet fysisk planering och tillämpning av strategiska miljöbedömningar. I första hand skall detta ske på de platser där åtgärd 2 sannolikt kan leda till att man utser särskilda skyddade områden där åtgärderna kan ge bestående effekter för den pågående sektoriella verksamheten.

ÄNDRINGSFÖRSLAG 6

Punkt 8.1 – Politiska åtgärder

Ändra enligt följande:

Kommissionens förslag	Ändringsförslag
<p>Åtgärd 7</p> <p>I samband med genomförandet av sin strategi i fråga om dioxiner, furaner och PCB kommer kommissionen att överväga att utveckla ett integrerat pilotprogram för att övervaka de effekter som dioxiner i miljön och i livsmedel har på människors hälsa i Östersjöområdet.</p>	<p>Åtgärd 7</p> <p>I samband med genomförandet av sin strategi i fråga om dioxiner, furaner och PCB kommer <u>skall</u> kommissionen <u>senast 2004 lägga fram ett förslag till att överväga att utveckla ett integrerat pilotprogram för att övervaka de effekter som dioxiner i miljön och i livsmedel har på människors hälsa i Östersjöområdet.</u></p>

ÄNDRINGSFÖRSLAG 7

Punkt 8.1 – Politiska åtgärder

Lägg till följande:

Kommissionens förslag	Ändringsförslag
<p>Åtgärd 9</p> <p>För att underlätta en mer systematisk strategi för att bekämpa eutrofiering av haven kommer kommissionen att:</p> <ul style="list-style-type: none"> — tillämpa och genomföra direktiven om nitrater respektive om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse på ett striktare sätt, — ... 	<p>Åtgärd 9</p> <p>För att underlätta en mer systematisk strategi för att bekämpa eutrofiering av haven kommer kommissionen att:</p> <ul style="list-style-type: none"> — tillämpa och genomföra direktiven om nitrater respektive om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse på ett striktare sätt <u>och kommissionen skall lägga fram förslag till åtgärder på detta område senast 2004,</u> — ...

ÄNDRINGSFÖRSLAG 8

Punkt 8.1 – Politiska åtgärder

Lägg till följande:

Kommissionens förslag	Ändringsförslag
<p>Åtgärd 14</p> <p>Kommissionen kommer att göra följande:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Med stöd av Europeiska byrån för sjösäkerhet kommer kommissionen i framtiden att fortsätta sin översyn av effektiviteten i EU:s lagstiftning på området sjösäkerhet med särskild betoning på nyligen antagna åtgärder för att förebygga föroreningar till följd av sjöfartsolyckor. — Kommissionen kommer även fortsättningsvis att aktivt främja initiativ som syftar till att minimera miljöskador som orsakas av sjöfarten och stödja insatser för att utveckla begreppet miljövänliga fartyg. 	<p>Åtgärd 14</p> <p>Kommissionen kommer att göra följande:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Med stöd av Europeiska byrån för sjösäkerhet kommer kommissionen i framtiden att fortsätta sin översyn av effektiviteten i EU:s lagstiftning på området sjösäkerhet med särskild betoning på nyligen antagna åtgärder för att förebygga föroreningar till följd av sjöfartsolyckor. — Kommissionen kommer även fortsättningsvis att aktivt främja initiativ som syftar till att minimera miljöskador som orsakas av sjöfarten och <u>aktivt stödja insatser för att utveckla begreppet miljövänliga fartyg. Sådana insatser skall även innefatta utvecklingen av ett kontrollsystem för sjöfarten för transporter till sjöss.</u>

ÄNDRINGSFÖRSLAG 9

Punkt 8.1 – Politiska åtgärder

Lägg till ett nytt stycke:

Kommissionens förslag	Ändringsförslag
	<p>Åtgärd (ny)</p> <p>Kommissionen skall senast 2004 lägga fram förslag till åtgärder som syftar till att kostnaderna för (eventuella) miljöskador på ett tydligare sätt skall framgå av de förorenande företagens finansiella redovisning.</p>

ÄNDRINGSFÖRSLAG 10

Punkt 8.2 – Förstärkt samordning och samarbete

Lägg till följande:

Kommissionens förslag	Ändringsförslag
<p>Åtgärd 19</p> <p>Kommissionen kommer att göra följande:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Inrätta en gemensam grupp som skall granska alla frågor som rör skyddet av den marina miljön och säkra en effektiv samordning mellan sektoriella lagar. — Utarbeta ett arbetsprogram där kommissionen tillsammans med medlemsstaterna, regionala organisationer och andra berörda parter skall verka för att uppnå målen för den marina strategin. — Senast i juni 2004 offentliggöra en rapport med resultaten av dessa initiativ och rekommendationer om fortsatta insatser. 	<p>Åtgärd 19</p> <p>Kommissionen kommer att göra följande:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Inrätta en gemensam grupp som skall granska alla frågor som rör skyddet av den marina miljön och säkra en effektiv samordning mellan sektoriella lagar. — Utarbeta ett arbetsprogram där kommissionen tillsammans med medlemsstaterna, regionala organisationer och andra berörda parter skall verka för att uppnå målen för den marina strategin. — Senast i juni 2004 offentliggöra en rapport med resultaten av dessa initiativ, <u>en mer detaljerad övergripande strategi</u> och rekommendationer om fortsatta insatser.

ÄNDRINGSFÖRSLAG 11

Punkt 8.2 – Förstärkt samordning och samarbete

Ändra enligt följande:

Kommissionens förslag	Ändringsförslag
<p>Åtgärd 20</p> <p>I samband med reformen av den gemensamma fiskeripolitiken har kommissionen föreslagit att man skall inrätta regionala rådgivande fiskeriråd där bland annat företrädare för fiske- och vattenbrukssektorerna, miljö- och konsumentorganisationer, nationella och/eller regionala förvaltningar samt forskare skall ingå. Den kommer också att försöka tillämpa denna modell inom andra sektorer.</p>	<p>Åtgärd 20</p> <p>I samband med reformen av den gemensamma fiskeripolitiken har kommissionen föreslagit att man skall inrätta regionala rådgivande fiskeriråd där bland annat företrädare för fiske- och vattenbrukssektorerna, miljö- och konsumentorganisationer, nationella och/eller regionala och berörda lokala förvaltningar samt forskare skall ingå. Den kommer också att försöka <u>utvidga tillämpa denna modell inom andra sektorer på ett sådant sätt att det inrättas regionala rådgivande organ som inriktar sig på alla berörda sektorer och branschöverskridande problemställningar.</u></p>

ÄNDRINGSFÖRSLAG 12

Punkt 8.2 – Förstärkt samordning och samarbete

Lägg till följande:

Kommissionens förslag	Ändringsförslag
<p>Åtgärd 22</p> <p>På global nivå kommer kommissionen att göra följande:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Främja ett bättre samarbete mellan alla organ som verkar för att skydda den marina miljön inom ramen för UNCLOS och kapitel 17 i Agenda 21. — Säkra en samordnad ståndpunkt inom gemenskapen i mellanstatliga organisationer, för att underlätta ett brett samförstånd inom hela Europa och ge Europa internationellt inflytande. — Fortsätta den pågående dialogen och det internationella vetenskapliga och tekniska forskningssamarbetet med partnerländer och regioner som vill främja en ekosystembaserad strategi för skydd av den marina miljön. — ... 	<p>Åtgärd 22</p> <p>På global nivå kommer kommissionen att göra följande:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Främja ett bättre samarbete mellan alla organ som verkar för att skydda den marina miljön inom ramen för UNCLOS och kapitel 17 i Agenda 21. — Säkra en samordnad ståndpunkt inom gemenskapen i mellanstatliga organisationer, för att underlätta ett brett samförstånd inom hela Europa och ge Europa internationellt inflytande. — Fortsätta den pågående dialogen och det internationella vetenskapliga och tekniska forskningssamarbetet med partnerländer och regioner som vill främja en ekosystembaserad strategi för skydd av den marina miljön och <u>aktivt verka för att sprida denna strategi.</u> — ...

Bryssel den 9 april 2003.

Regionkommitténs

ordförande

Albert BORE

Yttrande från Regionkommittén om "Förslag till Europaparlamentets och rådets beslut om ett flerårigt program (2004–2006) för en effektiv integrering av informations- och kommunikationsteknik (IKT) i de europeiska systemen för allmän och yrkesinriktad utbildning (eLearning-programmet)"

(2003/C 244/09)

BAKGRUND

Förslag till Europaparlamentets och rådets beslut om ett flerårigt program (2004–2006) för en effektiv integrering av informations- och kommunikationsteknik (IKT) i de europeiska systemen för allmän och yrkesinriktad utbildning (eLearning-programmet) (KOM(2002) 751 – 2002/0303 (COD)).

Rådets beslut av den 22 januari 2003 att i enlighet med artikel 265 första stycket i EG-fördraget rådfråga Regionkommittén om detta ärende.

Ordförandens beslut av den 26 juni 2002 att ge utskottet för kultur och utbildning i uppdrag att utarbeta ett yttrande i ärendet.

Ordförandens beslut av den 28 februari 2003 att utnämna Risto Ervelä, kommunfullmäktigeordförande i Sagu och ordförande i Egentliga Finlands landskapsförbund (FIN-ELDR), till huvudföredragande i enlighet med artikel 40.2 i Regionkommitténs arbetsordning.

Mot bakgrund av ovanstående antog Regionkommittén enhälligt vid sin 49:e plenarsession den 9 och 10 april 2003 (sammanträdet den 10 april) följande yttrande.

1. Regionkommitténs kommentarer

1.1. Regionkommittén anser att kvaliteten på de europeiska utbildningssystemen förbättras genom att informations- och kommunikationstekniken används på ett kreativt och innovativt sätt samt att kommissionens förslag till ett flerårigt eLearning-program är av stor betydelse för denna utveckling.

1.2. ReK fäster uppmärksamhet vid de lokala och regionala myndigheternas viktiga roll i undervisningen och utbildningen och anser att dessa myndigheter måste delta aktivt i genomförandet av programmet om de uppställda målen skall kunna uppnås.

1.3. Kommittén betonar att alla studerande och utbildningsinstanser bör kunna utnyttja de möjligheter som informations-samhället erbjuder, och framhåller att detta mål är extra svårt att uppnå i regioner där förhållandena på grund av läget eller samhällsstrukturen medför särskilda utmaningar, såsom i EU:s avlägsna belägna regioner och unionens randområden. Situationen försvåras också av en bristfällig infrastruktur och en otillräcklig budget för utrustning och underhåll. Alla har inte heller tillgång till information på lika villkor.

1.4. Kommittén konstaterar att utbudet av telekommunikationstjänster varierar stort mellan olika regioner och lokalsamhällen i Europa, vilket bidrar till att skapa skillnader när det

gäller att uppnå programmets mål och också ytterligare förvärrar redan existerande skillnader.

1.5. ReK anser att det faktum att de nya medlemsstaterna kan delta i programmet redan innan de har blivit medlemmar understöder de allmänna målen i samband till utvidgningen.

1.6. Kommittén konstaterar att det är viktigt att aktörerna på gräsrotsnivå (t.ex. lokala och regionala myndigheter, icke-statliga organisationer, företag) samarbetar, om målen för programmet skall kunna uppnås.

1.7. Regionkommittén framhåller att ett av de centrala utbildningsmålen är att tillhandahålla de kunskaper som behövs i arbetslivet och att detta kräver ett nära samarbete mellan utbildningsinstanserna och företagen, eftersom kunskapskraven snabbt förändras i ett informations-samhälle som bygger på kunskaper.

1.8. ReK konstaterar att man vid skapandet av nya inlärningsmiljöer bör fästa särskild uppmärksamhet vid innehållsproduktionen och kvaliteten på undervisningen, men framhåller att man inte får glömma bort de humanitära målen med utbildningen och vikten av mänskliga kontakter.

1.9. Kommittén betonar att man bör skilja mellan å ena sidan användningen av informations- och kommunikationsteknik i utbildningen och å andra sidan undervisningen i hur tekniken skall användas och anser att kommissionens förslag i detta hänseende innehåller begreppsmässiga oklarheter.

1.10. Enligt kommittén är det nödvändigt att programmet, i enlighet med kommissionens förslag, går över gränserna mellan allmän och yrkesinriktad utbildning, och ReK betonar att detta kräver såväl partnerskap på lokal och regional nivå som ett nytt slags samarbete mellan de olika utbildningsstadierna, vuxenutbildningen och arbetslivet.

1.11. Regionkommittén anser att de handlingslinjer som kommissionen lägger fram (att motverka IT-klyftan, europeiska virtuella campus och vänskolor via Internet) motsvarar de områden som kommittén tidigare har lyft fram.

1.12. ReK konstaterar att de resurser som har reserverats för genomförandet av programmet är underdimensionerade i förhållande till målen.

1.13. Enligt ReK är det viktigt att man ställer upp klara mål för programmet samt övervakar och utvärderar dessa, men kommittén påminner om att utvärderingen inte får bli oskäligt betungande ur ekonomisk eller administrativ synvinkel.

1.14. Regionkommittén påminner också om att man inte kan garantera en högklassig utbildning enbart genom att främja användningen av informations- och kommunikationsteknik i utbildningen, utan att detta bara är ett av flera att förbättra undervisningen.

1.15. Kommittén stöder programmets mål att erbjuda virtuell rörlighet som ett alternativ för alla personer som av olika skäl har en begränsad fysisk rörlighet och anser att programmet till denna del på ett utmärkt sätt kompletterar EU:s övriga utbildnings- och ungdomsprogram.

2. Särskilda kommentarer

2.1. Regionkommittén anser att man vid genomförandet av programmet bör beakta de lokala och regionala myndigheternas centrala roll i kampen mot utslagning från informations-samhället och hoppas att de olika beslutsnivåerna stöder detta arbete.

2.2. Kommittén konstaterar att undervisningsmaterialet ofta är kulturbundet, varför man i programmet bör stödja innehållsproduktionen också i små språkområden eftersom det sällan är lönsamt att producera detta material i digital form.

2.3. Kommittén anser att en viktig förutsättning för att kunna förhindra utslagning är att man vid genomförandet av programmet beaktar behovet av att utveckla användarvänlig utrustning och användarvänliga program för alla olika användargrupper.

2.4. ReK hoppas att programmet på ett avgörande sätt främjar användningen av produkter med öppen källkod i utbildningen.

2.5. ReK anser att eLearning-programmet samt dokumentet om framtidsmålen för de europeiska utbildningssystemen och uppföljningen av detta klart bör stödja varandra.

2.6. Regionkommittén önskar att man i programmet beaktar inte enbart Bolognaprocessen rörande högre utbildning utan också Köpenhamnsprocessen rörande yrkesinriktad utbildning.

2.7. Regionkommittén föreslår att programmet genomförs flexibelt så att utvecklingsarbete i medlemsstaterna kan stödjas och uppmuntras oberoende av vilket skede arbetet nått och på vilket sätt det framskrider.

2.8. Kommittén anser att programmet så fort som möjligt bör utvidgas till att omfatta även den grundläggande utbildningen om man skall kunna uppnå de uppställda målen.

2.9. ReK betonar att målen för livslångt lärande kräver att de möjligheter som e-lärandet erbjuder skall vara lättillgängliga för människorna över allt även utanför utbildningsinstanserna.

2.10. Kommittén förutsätter att man även i Internets tidevarv värnar om barnens och ungdomarnas sociala, personliga och etiska uppfostran och effektivt bekämpar ett skadligt innehåll.

2.11. Kommittén anser att eLearning-programmet bör trygga den kulturella och språkliga mångfalden i Europa.

2.12. ReK understryker att samarbete och samordning med EU:s övriga utbildningsprogram är nödvändigt för att undvika överlappningar och för att programmen skall komplettera varandra på ett ändamålsenligt sätt.

2.13. Kommittén anser det vara viktigt att man med hjälp av informations- och kommunikationstekniken utvecklar metoder för distansstudier av hög kvalitet med hjälp av vilka man kan öka och utvidga utbildningsutbudet också i regioner och kommuner där detta annars skulle vara orimligt dyrt eller svårt, såsom i EU:s avlägset belägna regioner och yttersta randområden.

2.14. ReK hoppas att eLearning-programmet skall utvidgas till att omfatta gränsöverskridande vänskolekontakter även i områden som såväl i dag som i framtiden befinner sig utanför unionen.

2.15. Regionkommittén anser det vara viktigt att man i utvecklingen av innehållsproduktionen och e-lärandet ser lärarna och övriga utbildare inte endast som användare av resurserna utan också som utvecklare av dessa. ReK vill också att man fäster särskild uppmärksamhet vid utbildning i informationsteknik för såväl lärarstuderande som redan yrkesverksamma lärare samt vid att det digitala undervisningsmaterialet används på ett pedagogiskt sätt i utbildningen.

2.16. Kommittén anser att det digitala undervisningsmaterialet bör innehålla lämpliga pedagogiska anvisningar för lärarna för att underlätta användningen av materialet.

2.17. ReK framhåller att programmets resurser bör riktas till de effektivaste och strategiskt sett viktigaste åtgärderna, med särskild tonvikt på de mest innovativa verksamhetsmetoderna.

2.18. Kommittén konstaterar att man i utvärderingen bör fästa uppmärksamhet vid det mervärde som utbildning i informations- och kommunikationsteknik ger och hoppas att resultatet av halvtidsutvärderingen av programmet utnyttjas i utformningen av strukturen hos och innehållet i EU:s utbildnings- och ungdomsprogram (t.ex. Leonardo da Vinci och Sokrates) efter år 2006.

2.19. Regionkommittén betonar att det till stöd för e-vänskolekontakter förutom informations- och kommunikationsteknik och virtuell rörlighet också behövs konkreta utbytesprogram för såväl lärare som elever.

3. Regionkommitténs rekommendationer

Rekommendation 1

Artikel 2

Kommissionens förslag	Regionkommitténs ändringsförslag
<p>2. Programmets särskilda mål är följande:</p> <p>e) Att tillhandahålla mekanismer för att främja högre kvalitet i produkter och tjänster samt för deras effektiva spridning och för utbyte av goda rutiner.</p>	<p>2. Programmets särskilda mål är följande:</p> <p>e) Att tillhandahålla mekanismer för att främja högre kvalitet i produkter och tjänster och <u>pedagogiska metoder för e-lärande</u> samt för deras effektiva spridning och för utbyte av goda rutiner.</p>

Motivering

Det behövs ytterligare nydaning inom e-lärande. E-lärande kan lyckas endast om man fäster tillräckligt stor vikt vid mottagarens behov och kunskapsstoffets natur. Det är viktigt att i större utsträckning lägga tyngdpunkten vid kvalitet i produkter och tjänster inom e-lärande och på de pedagogiska aspekterna på användningen.

Rekommendation 2

Artikel 3

Kommissionens förslag	Regionkommitténs ändringsförslag
<p>1. Programmens mål skall fullföljas inom följande områden i enlighet med de riktlinjer som beskrivs i bilagan.</p> <p>b) Europeiska virtuella campus: Insatserna på detta område gäller en bättre integrering av den virtuella dimensionen i högre utbildning. Målet är att främja utvecklingen av nya organisatoriska modeller för europeiska virtuella universitet (virtuella campus) och för europeiska system för utbyte och informations-spridning (virtuell rörlighet), som bygger på de befintliga samarbetsramarna i Europa (Erasmus-programmet, Bologna-processen), och som tillför en "e-lärande-dimension" till sina operativa verktyg (ECTS, europeisk mastersutbildning, kvalitetssäkring, rörlighet).</p>	<p>1. Programmens mål skall fullföljas inom följande områden i enlighet med de riktlinjer som beskrivs i bilagan.</p> <p>b) Europeiska virtuella campus: Insatserna på detta område gäller en bättre integrering av den virtuella dimensionen i högre utbildning. Målet är att främja utvecklingen av nya organisatoriska modeller för europeiska virtuella universitet och andra läroinrättningar på högskolenivå (virtuella campus) och för europeiska system för utbyte och informations-spridning (virtuell rörlighet), som bygger på de befintliga samarbetsramarna i Europa (Erasmus-programmet, Bologna-processen), och som tillför en "e-lärande-dimension" till sina operativa verktyg (ECTS, europeisk mastersutbildning, kvalitetssäkring, rörlighet).</p>

Motivering

Begreppet universitet täcker inte all utbildning på högskolenivå. I många europeiska länder ges utbildning på högskolenivå såväl vid universitet som vid yrkeshögskolor.

Rekommendation 3

Artikel 3

Kommissionens förslag	Regionkommitténs ändringsförslag
<p>2. Dessa insatser skall genomföras i enlighet med förfarandet i bilagan och genom följande tillvägagångssätt som kan kombineras där detta är lämpligt.</p> <p>c) Stöd till strategiska insatser av europeiska nätverk och partnerskap avsedda att främja innovation, kvalitet i utformningen och användningen av produkter och tjänster, som bygger på en relevant användning av informations- och kommunikationsteknik (IKT) för allmän och yrkesinriktad utbildning.</p>	<p>2. Dessa insatser skall genomföras i enlighet med förfarandet i bilagan och genom följande tillvägagångssätt som kan kombineras där detta är lämpligt.</p> <p>c) Stöd till strategiska insatser av europeiska nätverk och partnerskap avsedda att främja innovation, kvalitet i utformningen och användningen av produkter och tjänster, och pedagogiska lösningar för e-lärande som bygger på en relevant användning av informations- och kommunikationsteknik (IKT) för allmän och yrkesinriktad utbildning.</p>

Motivering

Det behövs ytterligare nydaning inom e-lärande. E-lärande kan lyckas endast om man fäster tillräckligt stor vikt vid mottagarens behov och kunskapsstoffets natur. Det är viktigt att i större utsträckning lägga tyngdpunkten vid kvalitet i produkter och tjänster inom e-lärande och på de pedagogiska aspekterna på användningen.

Rekommendation 4

Artikel 10

Kommissionens förslag	Regionkommitténs ändringsförslag
1. Fördelningen av budgeten mellan insatserna skall vara som följer:	1. Fördelningen av budgeten mellan insatserna skall vara som följer:
a) e-lärande för att motverka IT-klyftan: cirka 25 % av den totala budgeten,	a) e-lärande för att motverka IT-klyftan: cirka 25 <u>30</u> % av den totala budgeten,
b) Europeiska virtuella campus: cirka 30 % av den totala budgeten	b) Europeiska virtuella campus: cirka 30 <u>25</u> % av den totala budgeten

Motivering

Det är ett särskilt viktigt mål att motverka den digitala tadelningen med tanke på förändringarna inom åldersstrukturen i Europa, på utmaningarna i fråga om livslångt lärande och på förändringarna i arbetslivet och näringslivet.

Bryssel den 10 april 2003.

Regionkommitténs

ordförande

Albert BORE

Yttrande från Regionkommittén om:

- **"Meddelande från kommissionen till rådet, Europaparlamentet, Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – Bedömning av de framsteg som gjorts under fem år av den europeiska sysselsättningsstrategin", och**
- **"Meddelande från kommissionen till rådet, Europaparlamentet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – Den europeiska sysselsättningsstrategin i framtiden En strategi för full sysselsättning och bättre arbetstillfällen åt alla"**

(2003/C 244/10)

BAKGRUND

"Meddelande från kommissionen till rådet, Europaparlamentet, Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – Bedömning av de framsteg som gjorts under fem år av den europeiska sysselsättningsstrategin" (KOM(2002) 416 slutlig) och "Kommissionens meddelande till rådet, Europaparlamentet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén – Den europeiska sysselsättningsstrategin i framtiden. En strategi för full sysselsättning och bättre arbetstillfällen åt alla" (KOM(2003) 6 slutlig).

Kommissionens beslut av den 18 juli 2002 och av den 14 januari 2003 att i enlighet med artikel 265 första stycket i EG-fördraget rådfråga Regionkommittén.

Regionkommitténs ordförandes beslut av den 23 september 2002 att ge utskottet för ekonomisk politik och socialpolitik i uppdrag att utarbeta ett yttrande i frågan.

Det utkast till yttrande (CdR 15/2003 rév.), som antogs av utskottet för ekonomisk politik och socialpolitik den 24 februari 2003 (föredragande: Pauliina Haijanen, fullmäktigeledamot i Egentliga Finlands förbund (FIN-EPP)).

Med beaktande av ovanstående antog Regionkommittén följande yttrande enhälligt vid sin 49:e plenarsession den 9 och 10 april 2003 (sammanträdet den 10 april).

REGIONKOMMITTÉNS REKOMMENDATIONER

1. De allmänna målen för en omarbetning av sysselsättningsstrategin

1.1. Regionkommittén anser att kommissionens meddelande på ett följdriktigt och tydligt sätt återspeglar de mål som uppställdes vid Europeiska rådets möte i Barcelona för en förbättrad sysselsättningsstrategi. De stora linjerna i meddelandet överensstämmer med Regionkommitténs tidigare synpunkter på hur sysselsättningsstrategin kan effektiviseras och förbättras samtidigt som den lokala och regionala dimensionen förstärks. Genom att man överger uppdelningen i pelare blir sysselsättningsstrategins struktur tydligare och mer lättfattlig.

1.2. ReK anser att det är värdefullt att kommissionens viktigaste mål för en omarbetad strategi baseras på Lissabonmålen. De prioriteringar som de framtida riktlinjerna bygger på återspeglar problemen på den europeiska arbetsmarknaden och framtida utmaningar samt skapar en god grund för utarbetandet av nya riktlinjer som i ännu högre grad är resultatnriktade.

1.3. ReK är nöjd med att sysselsättningsriktlinjerna får fastare förankring. Inom sysselsättningsstrategin bör man koncentrera sig på mål på medellång sikt och överföra tyngdpunkten från fastställande av mål till effektivare genomförande och utvärdering av resultaten. ReK understryker att en fastare förankring av processen även gör det möjligt att utvidga och fördjupa de hearingar som anordnas i samband med att de nationella sysselsättningsplanerna utformas samt att utöka de regionala och lokala myndigheternas deltagande i beredningen av nationella planer.

1.4. ReK understöder kommissionens strävan att förenkla sysselsättningsstrategin och att fastställa arbetsfördelningen mellan EU och medlemsstaterna. De landsvisa rekommendationerna och de nationella planerna bereds mer utrymme i genomförandet av sysselsättningsstrategin. Den nya tidsplanen för processen ger möjlighet att i högre grad koppla de nationella planerna till den nationella budgetberedningen. Ändringarna ger den europeiska sysselsättningsstrategin större betydelse på det nationella planet.

1.5. ReK anser att det är viktigt att arbetsmarknadens omvandling stöder unionens långsiktiga strategi för tillväxt, sysselsättning och konkurrenskraft och att den garanterar att arbetsmarknadens begränsningar inte utgör något hinder för ekonomisk tillväxt. Sysselsättningsutvecklingen bör ske på

bred bas samtidigt som man samordnar åtgärder på olika politikområden. För att öka deltagandet på arbetsmarknaden måste man genomföra strukturella reformer inom berör sysselsättnings- och socialpolitiken, förebygga långtidsarbetslöshet och minska den strukturella arbetslösheten.

1.6. ReK understryker att förutsättningen för en förhöjd sysselsättningsgrad är att man gör betydande insatser för att skapa nya arbetstillfällen och uppmuntra företagsamhet. Företagens konkurrenskraft måste stärkas genom utveckling av kunnandet bland företag och arbetskraft, av arbetets organisation och av kvalitativa faktorer i arbetslivet samt produktiviteten. Företagens verksamhetsförutsättningar bör förbättras. Man bör beslutsamt minska administrativa hinder för grundande av företag, företagsverksamhet och nyanställningar.

1.7. ReK ställer sig bakom kommissionens synpunkt i meddelandet om att en höjd arbets kvalitet och förbättrad produktivitet förutsätter en övergång till en mer kunskapsbaserad ekonomi. ReK framhåller dock att arbetslösheten inom vissa sektorer är en följd av att arbetskraftens kunskaper inte motsvarar arbetsmarknadens krav. Det finns outnyttjade arbetskraftsresurser som står utanför arbetsmarknaden och dessa personer har svårt att skaffa sig den arbetserfarenhet som krävs på arbetsmarknaden. Man bör därför satsa på att ställa denna arbetskraft till arbetsmarknadens förfogande och därigenom också göra det möjligt för låglönessektorerna att existera.

1.8. ReK anser att det är viktigt att EU:s utvidgning tas i beaktande i den omarbetade strategin och att de blivande medlemsstaternas synpunkter tas till vara vid det fortsatta arbetet med reformen. De största utmaningarna för de blivande medlemsstaternas arbetsmarknader består i förhöjd sysselsättningsgrad, ökat kunnande och en förnyelse av produktionsstrukturen. Strukturomvandlingen ökar regionala skillnader i sysselsättningshänseende. I de blivande medlemsstaterna måste de administrativa strukturerna, regionala och lokala myndigheterna och särskilt handlingskraft förstärkas, för att de så effektivt som möjligt skall kunna anpassa sig till utmaningarna på den europeiska arbetsmarknaden och få del av de resurser som anslås för utveckling på detta område.

2. Hur sysselsättningsstrategin skall administreras och den lokala och regionala dimensionen förstärkas

2.1. ReK understryker att målet om full sysselsättning och de övriga Lissabonmålen för sysselsättning utgör en stor utmaning. För att dessa mål skall kunna nås krävs det i allt högre grad samordning mellan olika politikområden och samarbete mellan olika aktörer på olika nivåer samt samordning av resurserna.

2.2. ReK håller med kommissionen om att det är viktigt att medlemsstaternas politiska engagemang i sysselsättningsstrategin förstärks. De nationella åtgärdsplanerna för sysselsättning betraktas allmänt som en regeringsfråga vars koppling till andra nationella politikområden är otydlig. De lokala och regionala aktörerna, massmedierna och allmänheten känner dåligt till sysselsättningsstrategin. Följden av detta är att det uppstår problem i tillämpningen av strategin på de verksamhetsnivåer där beslut om sysselsättningen i sista hand fattas.

2.3. ReK anser att de nationella parlamenten bör ta ställning till de nationella handlingsplanerna för ökad sysselsättning. Härigenom skulle skapas en större insyn kring den process som den europeiska sysselsättningsstrategin syftar till, samtidigt som den blir föremål för en bred debatt. I egenskap av nationella handlingsprogram skulle de nationella planerna ges en större tyngd, samtidigt som de nationella parlamentsledamöterna får ett "naturligt" instrument för att arbeta för nödvändig samsyn mellan centrala/regionala och lokala perspektiv i sysselsättningspolitiken.

2.4. ReK anser att innehållet i sysselsättningsstrategin och de termer som används bör utformas på ett mer lättfattligt sätt och så att man tar hänsyn till regionala och lokala förhållanden. Det finns enkätundersökningar som visar att EU-medborgarna upplever unionens verksamhet som främmande och fjärran. Erfarenheterna av sysselsättningsfrämjande åtgärder på lokal nivå visar att det fortfarande finns omfattande tolkningssvårigheter på olika genomförandenivåer i fråga om sysselsättningsstrategin.

2.5. ReK betonar att de regionala och lokala myndigheterna bör spela en viktig roll och ha ett stort ansvar för sysselsättningsstrategins utveckling och genomförande. Den europeiska sysselsättningsstrategin bör utformas till en process på olika nivåer där aktörerna på lokal, regional och nationell nivå samt på EU-nivå kontinuerligt samverkar. Med hänsyn till god förvaltning är det viktigt att utvärdera hur olika myndighetsnivåer och aktörer samarbetar för att utforma och genomföra strategin. Ur den enskildes synvinkel är förvaltningen dock en enda helhet, varför det även är viktigt att klarlägga hur företag och medborgare på gräsrotsnivå kan inverka på utformningen av sysselsättningsfrämjande tjänster.

2.6. ReK anser att en förankring av den lokala och regionala dimensionen inom europeiska sysselsättningsstrategin bör eftersträvas på bred bas. I kommissionens meddelande granskas den regionala och lokala nivåns roll i första hand utgående från förvaltningen av sysselsättningsstrategin, dvs. utgångspunkten är systemets funktion och legitimitet. Detta sätt att närma sig frågan ger dock inte tillräckligt utrymme för de regionala och lokala aktörernas direkta roll för att sysselsättningsstrategins målsättningar skall uppnås. Alla arbetstillfällen föds och dör på det lokala planet. De regionala och lokala aktörerna har ett viktigt uppdrag som producenter av välfärds- och utbildningstjänster (inklusive yrkesutbildning), som utvecklare av lokala arbetsmarknader och nya arbetstillfällen samt som arbetsgivare. De påverkar på många sätt möjligheterna för unga, kvinnor, invandrare och äldre att komma in på arbetsmarknaden samt graden av jämställdhet i det avseendet. Vid integreringen av de grupper som står utanför arbetsmarknaden är dessa aktörers roll ofta av central betydelse. En hög sysselsättningsgrad är även ett viktigt mål för den lokala utvecklingspolitiken och en grundförutsättning för att tjänster skall kunna erbjudas.

2.7. I kommissionens meddelande anges en utjämning av regionala skillnader i sysselsättningen som en prioritet för den framtida sysselsättningsstrategin. Klyftorna mellan olika regioner är betydande och kommer ytterligare att vidgas i samband med utvidgningen. ReK understryker att problemen inom ett och samma område samtidigt blir allt mer skiftande. Det finns allt färre möjligheter att ingripa i regionala och lokala problem med hjälp av politik som utformats på makronivå. ReK betonar att problemen på arbetsmarknaderna riktar uppmärksamhet på behovet av en metod som kopplar samman regionala särdrag med nödvändiga ändringar i innehållet i den förda politiken. I enlighet med OECD-ländernas allmänna utveckling bör sysselsättningsstrategin stödja en decentralisering av sysselsättningspolitiken. Medlemsstaterna bör också verka för att beslut gällande genomförandet av sysselsättningspolitiken kan fattas även på den regionala och lokala nivån.

2.8. ReK ställer sig bakom kommissionens åsikt att europeiska sysselsättningsstrategin skall uppmuntra och stödja utarbetandet och genomförandet av regionala sysselsättningsstrategier som bygger på partnerskap. ReK anser att ett partnerskap mellan offentliga sektorn, företag, den sociala ekonomins aktörer och medborgarorganisationerna har stor betydelse för förstärkningen av den sociala sammanhållningen, skapandet av socialt kapital samt framväxten av nya företag och arbetstillfällen. Partnerskapet skall byggas på bred bas och sammanföra olika aktörer och verksamhetsnivåer. Utarbetandet av regionala sysselsättningsstrategier bör på ett effektivt sätt kopplas till beredningen av nationella planer. Utarbetandet och genomförandet bör omfattas av tillräckligt med resurser i de nationella budgetarna och i programmen i anslutning till Europeiska socialfonden.

2.9. ReK anser att man i arbetet för ökad regional och lokal sysselsättning har inriktat sig för mycket på traditionella verksamhetsmodeller och metoder för en aktiv sysselsättningspolitik. Vid sidan av sedvanliga åtgärder på individnivå bör man i allt högre grad främja verksamhetsmiljöer som gynnar uppkomsten av arbetstillfällen (infrastruktur, utbildning, tjänster, företagsamhet) och införa förebyggande sysselsättningsåtgärder. Aktörerna på regional och lokal nivå bör uppmanas till att dra nytta av nya innovativa infallsvinklar och metoder.

2.10. ReK anser att man vid genomförandet av sysselsättningsstrategin i högre grad än nu bör samordna de politiska åtgärderna för sysselsättning (den europeiska sysselsättningsstrategin) och finansieringen av dessa (Europeiska socialfonden och innovativa åtgärder) i syfte att öka programmets effektivitet. Europeiska socialfonden bör stödja integreringen av den regionala dimensionen i den europeiska sysselsättningsstrategin.

2.11. ReK understryker att försök som berör den regionala och lokala dimensionen av europeiska sysselsättningsstrategin (bl.a. territoriella sysselsättningspakter, innovativa åtgärder, partnerskapsprogram) å ena sidan och nationell politik å den andra bör sammankopplas i närmare samverkan. Försöken har tillfört sysselsättningsfrämjandet ett mervärde. Problemet är dock att de goda erfarenheterna av experimenten inte alltid kan överföras till nationella program.

2.12. ReK anser det vara viktigt att utformningen av den europeiska sysselsättningsstrategin förankras bättre genom information och metoder som tillåter utvärderingar av verksamheten på regional och lokal nivå, och att man tar fram metoder som medlemsstaterna kan använda i rapporteringen

om den regionala och lokala nivåns roll vid genomförandet av de nationella sysselsättningsprogrammen.

2.13. ReK är av samma åsikt som kommissionen när det gäller målet att förstärka arbetsmarknadens parter roll i sysselsättningsfrågor. Kommittén anser det vara viktigt att de regionala och lokala myndigheterna i egenskap av betydande arbetsgivare betraktas som fullvärdiga parter även i dialogen mellan arbetsmarknadens parter.

2.14. ReK ställer sig bakom kommissionen i fråga om att den öppna samordningsmetoden är gångbar vid genomförandet av sysselsättningsstrategin. ReK understryker dock att en utvidgning av förfarandet inte får försvaga medlemsstaternas eller de lokala och regionala myndigheternas rätt att besluta om hur välfärdstjänsterna skall organiseras.

2.15. ReK välkomnar att kommissionen i enlighet med uppmaningen från toppmötet i Barcelona har lagt fram ett förslag om ökad samordning av sysselsättningsriktlinjerna och de allmänna riktlinjerna för den ekonomiska politiken samt om förenkling av processen. ReK betonar att den ömsesidiga samordningen av processen bör ordnas på ett sätt som ger alla organ, arbetsmarknadens parter och andra parter i genomförandet av sysselsättningsstrategin möjlighet att bidra på ett ändamålsenligt sätt och delta i debatten på hög nivå. ReK anser att det är viktigt att kommitténs synpunkter beaktas i det fortsatta arbetet med sysselsättningsstrategin.

2.16. ReK understryker att dialogen mellan kommissionen och Regionkommittén om hur den europeiska sysselsättningsstrategin skall utformas har varit öppen och konstruktiv. ReK är villig att delta i genomförandet av det forum om lokal utveckling som anordnas i Grekland i maj och i spridningen av erfarenheterna på regional och lokal nivå i olika medlemsstater.

Bryssel den 10 april 2003.

Regionkommitténs

ordförande

Albert BORE

Yttrande från Regionkommittén om Kommissionens meddelande "Europeiska referenskriterier för grund- och yrkesutbildning: Uppföljning av Europeiska rådets möte i Lissabon"

(2003/C 244/11)

BAKGRUND

Kommissionens meddelande om Europeiska referenskriterier för grund- och yrkesutbildning: Uppföljning av Europeiska rådets möte i Lissabon.

Kommissionens beslut av den 20 november 2002 att i enlighet med artikel 265 första stycket i EG-fördraget rådfråga Regionkommittén i denna fråga.

Presidiets beslut av den 5 augusti 2002 att ge utskottet för kultur och utbildning i uppdrag att utarbeta ett yttrande i ärendet.

Regionkommitténs yttrande om kommissionens rapport Konkreta framtidsmål för utbildningssystemen (CdR 89/2001 fin) ⁽¹⁾.

Regionkommitténs yttrande om Förslag till Europaparlamentets och rådets rekommendation om europeiskt samarbete om kvalitetsbedömning inom skolutbildningen (CdR 21/2000 fin) ⁽²⁾.

Yttrande om vitboken om utbildning: "Lära och lära ut – På väg mot kunskapssamhället" (CdR 115/96 fin) ⁽³⁾.

Yttrande om kommissionens meddelande "På väg mot en gemenskapens ramstrategi för jämställdhet" (CdR 233/2000 fin) ⁽⁴⁾.

Yttrande om kommissionens memorandum om livslångt lärande (CdR 19/2001 fin) ⁽⁵⁾.

Yttrande om kommissionens meddelande om handlingsplanen eLearning: "Att planera morgondagens utbildning" (CdR 212/2001 fin) ⁽⁶⁾.

Yttrande om kommissionens meddelande "Att förverkliga det europeiska området för livslångt lärande" (CdR 49/2002 fin) ⁽⁷⁾.

Det utkast till yttrande (CdR 349/2002 rev.) som antogs av EDUC-utskottet den 18 februari 2003 (föredragande: Lars Abel, amtsrådsledamot i Köpenhamns amt, DK-PPE).

Utgångspunkter

I artikel 149 i EG-fördraget fastställs att gemenskapen skall bidra till utvecklingen för att få till stånd ett utbildningssystem av god kvalitet genom att främja samarbetet mellan medlemsstaterna och genom att vid behov stödja och komplettera deras insatser, samtidigt som gemenskapen fullt ut skall respektera medlemsstaternas ansvar för undervisningens innehåll och utbildningssystemens organisation samt medlemsstaternas kulturella och språkliga mångfald. Det är sålunda inte fråga om något slags standardisering av nationell lagstiftning eller andra nationella författningar.

⁽¹⁾ EGT C 19, 22.1.2002, s. 23.

⁽²⁾ EGT C 317, 6.11.2000, s. 56.

⁽³⁾ EGT C 182, 24.6.1996, s. 15.

⁽⁴⁾ EGT C 144, 16.5.2001, s. 47.

⁽⁵⁾ EGT C 357, 14.12.2001, s. 36.

⁽⁶⁾ EGT C 19, 22.1.2002, s. 26.

⁽⁷⁾ EGT C 278, 14.11.2002, s. 26.

Samarbetet mellan medlemsstaterna på utbildningsområdet utgör ett viktigt bidrag för att nå de mål som sattes upp vid rådsmötet i Lissabon och som syftar till att skapa ett konkurrenskraftigt och dynamiskt kunskapsbaserat samhälle.

Regionkommittén stöder meddelandets övergripande syfte, men vill betona vikten av att lokala och regionala myndigheter involveras i metod- och resultatjämförelsearbetet, eftersom det är de som har huvudansvaret på utbildningsområdet under genomförandefasen. Kommittén anser dessutom att kommissionen i samband med att de konkreta referenskriterierna fastställts inte tagit tillräcklig hänsyn till det enskilda landets situation, något som är viktigt när den öppna samordningsmetoden skall tillämpas (jfr rådsordförandeskapets slutsatser från toppmötet i Lissabon).

Mot bakgrund av ovanstående antog Regionkommittén vid sin 49:e plenarsession den 9 och 10 april 2003 (sammanträdet den 10 april) följande yttrande enhälligt.

1. Regionkommitténs kommentarer

1.1. Regionkommittén stöder kommissionsmeddelandets övergripande syfte, dvs. att formulera konkreta målsättningar för utbildningsområdet, något som är en viktig förutsättning för att Lissabonmålen skall uppnås. Kommittén stöder även den ambitionsnivå som kommissionen anger i formuleringarna. Samtidigt efterlyser man en granskning av hur kommissionsdokumentet kan bidra positivt till den aktuella debatten om utbildningspolitik.

1.2. Kommittén är införstådd med att fastställandet av konkreta referenskriterier utgör ett led i denna process, men vill framhålla att hänsyn måste tas till situationen i varje enskilt medlemsland i samband med att dessa kriterier utformas inom ramen för den öppna samordningsmetoden.

1.3. Lokala och regionala myndigheter är centrala aktörer i samband med genomförandet av de processer som skall inledas för att nå de uppsatta referenskriterierna.

1.4. Regionkommittén anmodar därför kommissionen att stödja framväxten av nätverk för erfarenhetsutbyte och spridning av bästa praxis, något som utgör ett viktigt led i den öppna samordningsmetoden.

1.5. Kommissionen bör uppmana medlemsstaterna att se till att lokala och regionala myndigheter involveras i planeringsarbetet för att införa dessa referenskriterier.

1.6. Ökade resurser kan visserligen göra det lättare att nå de uppsatta kriterierna i vissa länder, men är inte i sig en garanti för detta.

1.7. En förutsättning för att nå de kriterier som valts ut är att lärarna har de fackkunskaper och pedagogiska kvalifikationer som krävs.

1.8. Kommittén stöder kommissionens förslag att nationella kriterier skall fastställas för en ökning av per-capita-investeringarna i mänskliga resurser. Kommittén vill dock påpeka att det i enlighet med subsidiaritetsprincipen är upp till behörig nationell, regional och lokala myndighet att fastställa hur stora de offentliga investeringarna i olika utbildningsformer skall vara.

1.9. Kommissionen uppmanas att se till att statistik tas fram för att ge en bild av såväl utgångsläget som utvecklingen på nationell, regional och lokal nivå i medlemsstaterna.

1.10. Det är av yttersta vikt att denna process öppnas för kandidatländerna. Kommittén uppmanar därför kommissionen att vidta åtgärder så att kandidatländerna på frivillig basis kan beakta dessa referenskriterier.

2. Regionkommitténs rekommendationer

Senast år 2010 skall samtliga medlemsstater åtminstone ha halverat andelen ungdomar som lämnar skolan i förtid i jämförelse med 2000 års nivå, så att genomsnittet inom EU uppgår till 10 % eller lägre.

2.1. Regionkommittén noterar att kommissionen föreslår att samtliga medlemsstater skall halvera andelen ungdomar som lämnar skolan i förtid utan att ha avslutat grundutbildningen. Man tar då inte hänsyn av att denna andel varierar stort mellan olika medlemsstater (mellan 7,7 % och 43,1 %).

2.2. Kommittén rekommenderar att detta kriterium omformuleras så att de länder som redan är mycket nära att nå det uppställda målet för EU-genomsnittet på 10 % skall sikta på att nå denna nivå.

2.3. Länder som ligger betydligt över det uppsatta målet på 10 % kommer att få det svårt att nå det uppsatta referenskriteriet före år 2010, eftersom detta förmodligen kommer att förutsätta en betydande utbyggnad av deras utbildningssystem.

Senast år 2010 skall samtliga medlemsstater åtminstone ha halverat obalansen mellan könen för utexaminerade inom matematik, naturvetenskapliga ämnen och teknik, samt se till att det totala antalet utexaminerade i dessa ämnen ökar betydligt jämfört med år 2000.

2.4. Kommittén är medveten om att alltför stora brister i jämställdheten på dessa utbildningsområden utgör ett problem (se Regionkommitténs yttrande om kommissionens meddelande "På väg mot en gemenskapens ramstrategi för jämställdhet", CdR 233/2000 fin – föredragande: Diane Bunyan, och Regionkommitténs yttrande "Memorandum om livslångt lärande", CdR 19/2001 fin – föredragande: Christina Tallberg), men anser att den nuvarande bristen på utexaminerade i dessa ämnen innebär att det bör vara ett lika angeläget mål att öka det totala antalet utexaminerade.

2.5. Referensriterierna bör omformuleras så att de innebär att samtliga medlemsstater säkerställer en betydande ökning av det totala antalet utexaminerade i jämförelse med år 2000, samtidigt som man skall arbeta för att få till stånd en könsfördelning som innebär att minst 40 % av de utexaminerade är kvinnor.

Senast år 2010 skall medlemsstaterna se till att i genomsnitt minst 80 % av samtliga personer i åldersgruppen 25–64 år skall ha lägst gymnasiekompetens eller motsvarande utbildningsnivå.

2.6. Kommittén ser positivt på detta kriterieförslag, som kommer att förbättra möjligheterna för medlemsstaternas invånare att bli aktiva på arbetsmarknaden och därigenom främjar ett aktivt medborgarskap.

2.7. Kommittén betonar vikten av att man i samband med denna process särskilt riktar in sig på den yngre generationen, så att man håller kvar de unga i utbildningssystemet och så att de unga får förståelse för sambandet mellan utbildning och anställningsmöjligheter. Förbättrade grundkunskaper främjar dessutom intresset för och möjligheterna till livslångt lärande.

2.8. För att EU:s genomsnittliga andel personer i åldern 25–64 år med en högre utbildning skall kunna öka till 80 %, krävs det särskilda nationella program inom strategierna för livslångt lärande.

Senast år 2010 skall andelen femtonåringar med dåliga kunskaper i läsning, matematik och naturvetenskapliga ämnen åtminstone ha halverats i samtliga medlemsstater.

2.9. Kommittén föreslår att man utöver halveringsmålet fastställer ett gemensamt europeiskt referensvärde, så att man kan ersätta halveringsmålet med detta gemensamma europeiska referensvärde i de länder där andelen personer med svaga kunskaper i läsning, matematik och naturvetenskapliga ämnen är mycket liten.

2.10. Kommittén är införstådd med hur viktigt det är med färdigheter i läsning, skrivning, matematik och naturvetenskapliga ämnen, men vill framhålla att även kunskaper i informations- och kommunikationsteknik (IKT) och främmande språk är viktiga redskap för att skaffa sig mer kunskap, kommunicera och lösa problem och därmed även för att nå de mål som satts upp för vidareutbildning och livslångt lärande.

2.11. Kommittén vill betona vikten av att barn får tillgång till IKT-kunskaper redan från mycket tidig ålder. Detta skall ske med hjälp av pedagogiska hjälpmedel som anpassats för denna målgrupp.

2.12. Med hänvisning till Regionkommitténs yttrande om kommissionens rapport "Konkreta framtidsmål för utbildningssystemen" (CdR 89/2001 – föredragande: Sean O'Neachtain) uppmanas kommissionen att fortsätta arbetet för att säkerställa tillgången till uttömmande och tillförlitliga uppgifter som kan ge en bild av satsningarna på undervisning i och med hjälp av IKT.

2.13. Satsningarna vad gäller läsning, skrivning, matematik, naturvetenskap och IKT får inte ske på bekostnad av andra skolämnen eller på bekostnad av utvecklingen av sådana kvaliteter som kreativitet, självkänsla, social kompetens, solidaritet och respekt för demokratin som i synnerhet i ett kunskapsamhälle är mycket viktiga. Därför vore det lämpligt att genom ett tvärperspektiv förstärka dessa kvaliteter inom vart och ett av de olika ämnena, och särskilt inom läsning och skrivning, så att de inte försummas.

Senast år 2010 skall den genomsnittliga andelen personer som deltar i livslångt lärande inom EU omfatta minst 15 % av befolkningen i arbetsför ålder (25–64 år). Denna andel bör inte understiga 10 % i något land.

2.14. Kommittén ser positivt på detta förslag till referenskriterium och är införstådd med att det utgör en förutsättning för att EU även fortsättningsvis skall kunna anpassa sig till kunskapssamhällets krav, och för att medborgarna skall kunna behålla och förbättra sin ställning på arbetsmarknaden, genom att på lämpligaste sätt anpassa sig till dess krav.

2.15. De resurser som krävs bör komma från såväl offentligt som privat håll, och utbildnings- och inlärningsprocesserna

kan ha olika utformning och bedrivs på olika sätt (t.ex. interaktiva, nätbaserade utbildningsprocesser, mentors- eller kvalitetsutvecklingsprojekt på företaget) samt att detta bör ligga till grund när man fastställer mätmetoderna.

2.16. Det är nödvändigt att skapa lämpliga instrument för att utfärda bevis för de kunskaper som förvärvas, så att vuxna personer, framför allt i arbetsför ålder, uppmuntras att delta i livslångt lärande.

Bryssel den 10 april 2003.

Regionkommitténs

ordförande

Albert BORE

Resolution från Regionkommittén stöd till folkvalda som utsätts för angrepp och hot i Baskien

(2003/C 244/12)

- A. Regionkommittén är den EU-institution som företräder de lokala och regionala myndigheterna och har därför en särskilt god överblick över den lokala demokratin i unionen.
- B. Europeiska unionen bygger på odelbara och universella värden som människans värdighet, frihet, jämlikhet och solidaritet och bidrar till att bevara och utveckla dessa gemensamma värden med respekt för mångfalden i de europeiska folkens kultur och traditioner samt för medlemsstaternas nationella identitet och det sätt på vilket deras offentliga myndigheter är organiserade på nationell, regional och lokal nivå.
- C. Rätten att fritt ge uttryck för olika åsikter, kulturer, trosövertygelser och livsstilar utgör grunden för ett öppet samhälle.
- D. Demokratiprincipen och rättsstatsprincipen ligger till grund för EU, och dessa principer hotas nu av planerade, systematiska och selektiva våldsamma terroristattentat som utförs av ETA och andra närbesläktade organisationer och riktas mot folkvalda i Baskien och Navarra. Under de senaste åren har många kommunfullmäktigeledamöter från folkpartiet och socialistpartiet i Spanien mördats i dessa regioner och i hela landet. Dussintals fullmäktigeledamöter i Baskien har begärt avsked och i ett fall har kommunfullmäktige till och med upplösts. Hundratal folkvalda i Baskien måste ständigt få personligt skydd av polisen.
- E. De demokratiska partierna som öppet kämpar mot alla försök att stoppa utvecklingen av gemensamma värden som människans värdighet, frihet, jämlikhet och solidaritet har stora problem att få tillräckligt många kandidater att ställa upp i de baskiska lokalvalen (och måste därför vända sig till politiskt aktiva i andra regioner i Spanien). Partihögkvarteren måste stå under bevakning och partiernas valmöten utsätts för terroristhot.

- F. Det har varit nödvändigt att ändra många av de spanska lagarna (vallagar, lokala lagar osv.) för att skydda fullmäktigeledamöterna. Det krävs stora ansträngningar av regeringarna och partierna för att garantera de lokala folkvaldas säkerhet, och den spanska allmänheten tvivlar i allt högre grad på att de kommande lokala valen är legitima då de hålls under dessa förhållanden.
- G. Genom sina blodiga handlingar försöker terroristorganisationen ETA angripa de folkvalda på lokal nivå, som är den svagaste länken i kedjan av folkvalda politiker i Spanien, i syfte att hindra de demokratiska partierna från att tillämpa sin representationsrätt och därigenom förvränga vissa valresultat.
- H. Dessa terrorhandlingar begränsar rösträtten och rätten att vara valbar vid kommunala val, och därigenom också medborgarnas möjligheter att uttrycka sin vilja och delta i politiken, vilket utgör grunden för de offentliga myndigheternas auktoritet.

Följande resolution antogs enhälligt med 8 nedlagda röster vid Regionkommitténs 49:e plenarsession (sammanträdet den 10 april 2003).

1. Regionkommittén avvisar ännu en gång kategoriskt all form av våld och fördömer starkt alla terroristattentat och terroristhot i allmänhet och de som utförs av ETA och riktas mot de baskiska kommunfullmäktigeledamöterna i synnerhet.
2. ReK uttrycker sin sympati för och solidaritet med familjerna till de talrika offren och talar i detta sammanhang för alla politiska företrädare på lokal och regional nivå i hela Europa.
3. Kommittén ger sitt starka och uppriktiga stöd till alla kommunfullmäktigeledamöter som har utsatts för attentat och hot och uppmanar dem att fortsätta med sin demokratiska verksamhet genom att försvara demokratin, friheten och rättsstatsprincipen trots de fruktansvärda förhållanden som de är tvungna att utöva sina legitima rättigheter under.
4. Kommittén uttrycker också sitt stöd till och sin solidaritet med de spanska myndigheterna, de demokratiska partierna och de kandidater som är tvungna att ställa upp i nästa val under dessa oacceptabla påtryckningar från terrorister.
5. Kommittén hoppas att polisamarbetet och det straffrättsliga samarbetet mellan medlemsstaterna stärks i syfte att utrota all slags terrorism inom EU.
6. ReK fördömer alla som deltar i dessa brottsliga gärningar, dvs. alla som tillåter, anstiftar, stöder eller utför dem, och fördömer också alla försök att utnyttja situationen i syfte att uppnå politiska fördelar.
7. Regionkommittén ger sin ordförande i uppdrag att lägga fram denna resolution för Europeiska kommissionen, rådet och Europaparlamentet samt för den spanska och den baskiska regeringen.

Bryssel den 10 april 2003.

Regionkommitténs

ordförande

Albert BORE
